

Ang Maayong Balita
Bahin Kang Jesu-Cristo Sumala Kang

JUAN

Chapter 1

Ang Pulong nga Naghatag ug Kinabuhi

¹ Sukad pa kaniadto,^a anaa na ang *gitawag nga* Pulong. Ang Pulong kauban na sa Dios, ug ang Pulong mao ang Dios. ² Sukad pa gayod kaniadto ang Pulong kauban na sa Dios. ³ Pinaagi kaniya, gibuhat ang tanang mga butang, ug wala gayoy nahimo nga dili pinaagi kaniya. ⁴ Ang Pulong mao ang gigikanan sa kinabuhi. Ug kini nga kinabuhi sama sa suga kay mao kini ang nagalamdag sa hunahuna sa mga tawo. ⁵ Kini nga suga mao ang iwag diha sa kangitngit,^b ug ang iyang kahayag wala mabuntog^c sa kangitngit.

⁶ Karon, adunay tawo nga gipadala sa Dios. Ang iyang ngalan mao si Juan. ⁷ Gipadala siya sa Dios sa pagsugilon kon kinsa ang suga, aron pinaagi sa iyang *pagsugilon* makatuo ang tanang katawhan. ⁸ Dili si Juan ang suga, apan mianhi siya sa pagsugilon kon kinsa ang suga. ⁹ Si Jesu-Cristo mao ang tinuod nga suga nga mianhi dinhi sa kalibotan ug naglamdag sa hunahuna sa tanan nga katawhan. ¹⁰ Mianhi siya sa kalibotan, ug bisan kon gihimo ang kalibotan pinaagi kaniya, ang *mga tawo sa* kalibotan wala moila kaniya. ¹¹ Mianhi siya sa iyang kaugalingong *katawhan*,^d apan ang kadaghanan kanila wala modawat kaniya. ¹² Apan si bisan kinsa nga midawat ug nagtuo kaniya gihatagan niya ug katungod nga mahimong anak sa Dios. ¹³ Nahimo silang anak sa Dios dili pinaagi sa lawasnon nga pagkatawo o kaha sa kabubut-on sa tawo, kondili pinaagi sa kabubut-on sa Dios.

¹⁴ Ang Pulong nagpakatawo ug nakig-uban kanato. Nakita namo ang iyang kadungganon ingon nga bugtong Anak sa Amahan. Maluloy-on gayod siya ug pulos kamatuoran ang iyang gipanulti.

¹⁵ Nagpamatuod si Juan mahitungod kaniya. Nag-ingon siya, “Siya mao ang akong giingon nga moabot sunod kanako. Apan labaw pa siya kay kanako, kay sa wala pa ako matawo, anaa na siyang daan.”

¹⁶ Tungod sa dako nga kaluoy ni Jesu-Cristo walay puas ang iyang pagpanalangan kanatong tanan. ¹⁷ Ang Kasugoan gihatag sa Dios kanato pinaagi kang Moises, apan ang kaluoy ug ang kamatuoran miabot kanato pinaagi kang Jesu-Cristo. ¹⁸ Wala gayoy tawo nga nakakita sa Dios *nga Amahan*. Apan gipaila siya kanato sa bugtong Anak nga Dios nga kauban kanunay sa Amahan.^e

Ang Mensahe ni Juan nga Tigbautismo
(Mt. 3:1-12; Mc. 1:1-8; Lu. 3:1-18)

¹⁹ Gisugo sa mga *tigdumala sa mga* Judio sa Jerusalem ang mga pari ug ang mga katabang sa mga pari sa templo^f nga adtoon nila si Juan ug pangutan-on kon kinsa gayod siya. ²⁰ Gisultihan sila ni Juan sa walay lipodlipod, “Dili ako ang Cristo *nga inyong gihulat*.” ²¹ Nangutana sila, “Kon dili ikaw ang Cristo, kinsa ka? Si Elias *ba nga propeta*?” Mitubag si Juan, “Dili ako si Elias.” *Busa miingon sila pag-usab*, “Tingali ikaw ang Propeta *nga among gipaabot*?” Apan mitubag pag-usab si Juan nga dili siya mao ang Propeta nga ilang giingon. ²² Busa miingon sila, “Sultihi na lang kami kon kinsa gayod ikaw aron may ikatubag kami sa

^a 1 Sukad pa kaniadto: *o kaha*, Sa wala pa gimugna ang kalibotan.

^b 5 kangitngit: *buot ipasabot*, kalibotan nga nangitngitan tungod sa sala.

^c 5 wala mabuntog sa kangitngit: *o*, wala masabti sa mga anaa sa kangitngit.

^d 11 kaugalingong *katawhan*: buot ipasabot, mga Judio.

^e 18 nga kauban kanunay sa Amahan, *o* nga gihigugma sa Amahan; *sa literal*, nga anaa sa dughan sa Amahan.

^f 19 mga katabang sa mga pari sa templo: *nga mao ang mga Levita, nga mga kaliwat ni Levi*.

mga nagsugo kanamo. Unsa ang ikasulti mo mahitungod sa imong kaugalingon?”²³ Mitubag si Juan, “Ako ang tawo nga gitagna ni propeta Isaias. Dili ba miingon man siya nga,

‘May magawali nga makusog sa kamingawan, *ug mag-ingon siya,*

Tul-ira ang agianan nga pagaagian sa Ginoo!’ ”

²⁴ Ang mga nagsugo niadtong mga tawo nga miadto kang Juan mao ang mga Pariseo. ²⁵ Gipangutana nila pag-usab si Juan. “Ngano nga nangbautismo ka sa mga tawo kon dili ikaw ang Cristo, o kaha si Elias, o kaha ang Propeta *nga among gipaabot.*”²⁶ Mitubag si Juan, “Ako nangbautismo pinaagi sa tubig, apan may usa nga ania dinhi karon nga wala pa ninyo mailhi. ²⁷ Tinuod nga ulahi siya kanako miabot, apan dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon.”^a

²⁸ Nahitabo kini sa Betania, tabok sa Suba sa Jordan, diin nangbautismo si Juan.

Ang Karnero sa Dios

²⁹ Pagkasunod adlaw nakita ni Juan si Jesus nga nagapadulong kaniya. Miingon dayon si Juan *sa mga tawo.* “Ania na ang Karnero sa Dios nga *ihalad aron* magwagtang sa sala sa *mga tawo dinhi sa* kalibotan. ³⁰ Siya mao ang akong giingon nga moabot sunod kanako, apan mas labaw pa siya kay kanako, kay sa wala pa ako matawo, anaa na siyang daan. ³¹ Kaniadto bisan gani ako wala makaila kon kinsa gayod siya. Apan mianhi ako dinhi nga nangbautismo pinaagi sa tubig aron ipaila siya sa mga taga-Israel. ³² Nagapamatuod ako nga nakita ko ang Espiritu *Santo* nga mikunsad kaniya gikan sa langit sama sa salampati ug nagpabilin diha kaniya. ³³ Kaniadto bisan gani ako wala makaila kon kinsa gayod siya, apan ang Dios nga nagsugo kanako nga mangbautismo pinaagi sa tubig nag-ingon nang daan kanako nga kon makita ko na gani ang Espiritu *Santo* nga mokunsad ug magpabilin sa usa ka tawo, kana nga tawo mao ang mangbautismo pinaagi sa Espiritu Santo. ³⁴ Ug kana nakita ko gayod. Busa napamatud-an ko gayod nga siya mao ang Anak sa Dios.”

Ang Unang mga Sumusunod ni Jesus

³⁵ Pagkasunod adlaw, didto na usab si Juan uban sa duha sa iyang mga sumusunod. ³⁶ Sa pagkakita niya kang Jesus nga nagalabay, miingon siya, “Ania na ang Karnero sa Dios.”^b ³⁷ Sa pagkadungog niadtong sa duha niya ka sumusunod, misunod dayon sila kang Jesus. ³⁸ Paglingi ni Jesus, nakita niya sila nga nagasunod. Busa nangutana siya, “Unsa ba ang inyong tuyo?” Mitubag sila, “Rabbi, asa ba ikaw nagapuyo?” (Ang buot ipasabot sa Rabbi, “Magtutudlo.”) ³⁹ Miingon siya, “Dali, uban kamo kanako aron makita ninyo.” Busa miuban sila ug nakita nila ang iyang gipuy-an. Mga alas kuwatro na kadto sa hapon, busa nagpabilin na lang sila didto hangtod sa buntag. ⁴⁰ Ang usa sa duha nga nakadungog sa giingon ni Juan ug misunod kang Jesus mao si Andres nga igsoon ni Simon Pedro. ⁴¹ *Pagkabuntag*, gipangita dayon niya ang iyang igsoon nga si Simon ug gisultihan niya nga nakita nila ang Mesiyas. (Ang buot ipasabot sa Mesiyas “Cristo.”) ⁴² Ug gidala niya si Simon kang Jesus. Pag-abot nila kang Jesus, gitutokan ni Jesus si Simon ug giingnan, “Ikaw si Simon nga anak ni Juan. Apan sukad karon tawgon ka na nga Cefas.” (Ang Cefas sama usab sa ngalan nga Pedro *nga ang buot ipasabot “bato.”*)

Gitawag ni Jesus si Felipe ug si Natanael

⁴³ Pagkasunod adlaw, nakahukom si Jesus nga moadto sa *probinsya sa Galilea. Pag-abot niya didto*, nakita niya si Felipe ug iya kining giingnan, “Dali sunod kanako!”⁴⁴ (Kini si Felipe taga-Betsaida.^c Taga-didto usab si Andres ug si Pedro.) ⁴⁵ Ug gipangita ni Felipe si Natanael. Ug *sa dihang nakita na niya*, iya kining giingnan, “Nakita na namo ang tawo nga gihisgotan ni Moises diha sa Kasugoan. Ug *gihisgotan*

^a 27 dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon: *sa literal*, dili gani ako takos sa paghubad sa iyang sandalyas.

^b 36 Karnero sa Dios: *ang buot ipasabot nga si Jesus sama sa karnero nga ihalad alang sa kapasayloan sa sala sa mga tawo.*

^c 44 Betsaida: *usa ka lugar sa probinsya sa Galilea.*

*usab siya sa mga propeta. Siya diay mao si Jesus nga taga-Nazaret nga anak ni Jose.*⁴⁶ Miingon si Natanael, “Aduna bay maayo gikan sa Nazaret?” Mitubag si Felipe, “Dali, uban aron makita mo.”

⁴⁷ Sa pagkakita ni Jesus kang Natanael nga nagpadulong kaniya, miingon siya, “Ania ang tinuod nga Israelinhon nga wala gayod manglimbong.”⁴⁸ Nangutana si Natanael kaniya, “Nganong nakaila ka kanako?” Gitubag siya ni Jesus, “Sa wala ka pa tawga ni Felipe, nakita ko na ikaw didto sa ilalom sa kahoy nga higera.”⁴⁹ Busa miingon si Natanael, “Magtutudlo,” tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios! Ikaw ang hari sa Israel.⁵⁰ Unya miingon si Jesus kaniya, “Nagtuo ba ikaw kanako tungod kay miingon ako kanimong nakita ko ikaw didto sa ilalom sa kahoy nga higera? Mas labaw pa unya niana ang imong makita.”⁵¹ Ug miingon pa gayod si Jesus kaniya, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga moabot ang adlaw nga makita ninyo nga maabri ang langit ug makita usab ninyo ang mga anghel sa Dios nga magsaka-kanaog dinhi *kanako nga Anak sa Tawo.*”

Chapter 2

Ang Kasal sa Cana

¹ Paglabay sa duha ka adlaw, may kasal sa lungsod sa Cana sa *probinsya sa Galilea*. Didto ang inahan ni Jesus.² Gidapit usab si Jesus ug ang iyang mga sumusunod.³ Ug nahitabo nga nahurot ang bino *alang sa kombira*. Busa miingon ang inahan ni Jesus kaniya, “Nahutdan sila ug bino.”⁴ Mitubag si Jesus, “Ayaw ako sultihon kon unsa ang angay kong buhaton.^a Wala pa moabot ang akong panahon.”⁵ Giingnan sa inahan ni Jesus ang mga sulugoon, “Buhata ninyo ang bisan unsa nga iyang isugo.”

⁶ May tulumanon ang mga Judio nga manghugas sa dili pa mokaon. Busa may unom didto ka tadyawng bato, ug ang matag usa masudlan ug mga 20 ngadto sa 30 ka galon nga tubig.⁷ Miingon si Jesus sa mga sulugoon, “Pun-a ninyo ug tubig ang mga tadyaw.” Busa gipuno nila kini.⁸ Pagkahuman, miingon si Jesus kanila, “Sige, pagkabo kamo niana ug dad-a sa nagadumala sa kombira.” Busa nagkabo sila ug gidala didto sa nagadumala,⁹ ug gitilawan dayon sa nagadumala ang tubig nga nahimo nang bino. Wala sila mahibalo kon asa gikan ang bino. (Apan nakahibalo ang mga sulugoon nga nagkabo sa tubig.) Busa gitawag niya ang pamanhonon¹⁰ ug giingnan, “Nabatason sa kadaghanan nga modalit ug maayong klase sa bino sa pagsugod sa kombira ug kon daghan na ang nainom sa mga bisita, ordinaryo na nga bino ang ilang ihatag. Apan ikaw lahi, kay karon mo lang gipagula ang labing maayong bino.”

¹¹ Kini nga panghitabo sa Cana sa *probinsya sa Galilea* mao ang unang milagro nga gihimo ni Jesus. *Sa iyang gihimo* gipakita niya ang iyang gahom, ug mituo ang iyang mga sumusunod.

¹² Human sa kasal, miadto sa Capernaum si Jesus kauban ang iyang inahan, mga igsoon nga lalaki, ug mga sumusunod, ug nagpabilin sila didto sa pipila ka adlaw.

Misulod si Jesus sa Templo

(Mt. 21:12,13; Mc. 11:15-17; Lu. 19:45,46)

¹³ Hapit na ang piesta sa mga Judio nga gitawag nga Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel. Busa miadto si Jesus sa Jerusalem.¹⁴ *Didto* sa templo nakita niya nga may namaligya ug ighahalad nga mga baka, mga karnero ug mga salampati. Aduna usay mga tawo didto nga nagapang-ilis ug kuwarta diha sa ilang mga lamisa.¹⁵ Busa naghimo siya ug latigo nga pisi. Ug unya gipang-abog niya ang mga karnero ug mga baka ngadto sa gawas sa templo. Gisalibay niya ang mga kuwarta sa mga nang-ilis ug kuwarta ug gipanglintuwad usab ang ilang mga lamisa.¹⁶ Miingon siya sa mga nagbaligya ug salampati, “Kuhaa kini dinhi! Ayaw ninyo himoa nga baligyaanan ang balay sa akong Amahan!”¹⁷ Niining iyang gihimo,

^a 4 Sa Griego nga teksto makita ang “Babaye, ayaw ako sultihon...”

nahinumdoman sa iyang mga sumusunod ang nahisulat nga nag-ingon, “Ang akong pagmahal sa imong balay maoy maghatod kanako sa kamatayan.”

¹⁸ Tungod sa iyang gihimo, gipangutana siya sa mga *tigdumala sa mga* Judio, “Unsa nga milagro ang imong ikapakita kanamo sa pagpamatuod nga ikaw may gahom sa paghimo niini?” ¹⁹ Gitubag sila ni Jesus, “Gub-a ninyo kining templo ug sulod sa tulo ka adlaw tukoron ko kini pag-usab.” ²⁰ Miingon sila, “Kini nga templo gibuhat sulod sa 46 ka tuig ug tukoron mo lang pag-usab sulod sa tulo ka adlaw?” ²¹ Apan ang gihisgotan ni Jesus nga templo mao ang iyang lawas. ²² Busa sa dihang nabanhaw siya, nahinumdoman sa iyang mga sumusunod kining iyang gisulti. Ug mituo sila *sa gitagna* sa Kasulatan ug sa iyang giingon *mahitungod sa iyang pagkabanhaw*.

Nahibalo si Jesus kon Unsa ang Sulod sa Kasingkasing sa Tanan nga mga Tawo

²³ Samtang didto si Jesus sa Jerusalem, sa panahon sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel, daghan ang nakakita sa mga milagro nga iyang gipanghimo ug daghan kanila ang mituo kaniya. ²⁴ Apan wala mosalig si Jesus sa ilang pagtuo kaniya kay nahibalo man siya sa tanang tawo. ²⁵ Dili na kinahanglan nga sultihan pa siya mahitungod sa mga tawo, kay nahibalo na siyang daan kon unsa gayod ang anaa sa sulod sa ilang kasingkasing.

Chapter 3

Si Jesus ug si Nicodemo

¹ May usa ka tawo nga ginganlag Nicodemo. Siya usa sa mga *tigdumala sa mga* Judio, ug sakop sa pundok sa mga Pariseo. ² Usa niana ka gabii miadto siya kang Jesus ug miingon kaniya, “Rabbi, nahibalo kami nga ikaw magtutudlo nga pinadala sa Dios, tungod kay walay makahimo sa mga milagro nga sama sa imong gihimo kon wala ang Dios kaniya.” ³ Mitubag si Jesus kaniya, “Sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw nga walay tawo nga masakop sa paghari sa Dios^a gawas kon matawo siya pag-usab.” ⁴ Nangutana si Nicodemo, “Unsaon man niya pagpakatawo pag-usab kon tigulang na siya? Dili na siya mahimong mosulod pagbalik sa tiyan sa iyang inahan aron magpakatawo pag-usab.” ⁵ Mitubag si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw nga walay tawo nga masakop sa paghari sa Dios^c kon dili siya matawo pinaagi sa tubig ug sa Espiritu *Santo*. ⁶ Ang gipanganak pinaagi sa tawo, tawhanon, apan ang gipanganak pinaagi sa gahom sa Espiritu *Santo*, espirituhanon. ⁷ Busa ayaw katingala sa akong giingon kanimo nga kinahanglan matawo kamo pag-usab. ⁸ Mohuros ang hangin bisan asa kini gustong mopaingon. Madungog ta ang iyang paghuros, apan wala kita masayod kon asa kini gikan ug asa kini padulong. Ingon usab niini ang tanan nga gipanganak pinaagi sa Espiritu *Santo*.” ⁹ Nangutana pag-usab si Nicodemo, “Unsaon pagkahitabo niini?” ¹⁰ Mitubag si Jesus, “Inila ka nga magtutudlo sa Israel, apan wala ka masayod niini? ¹¹ Sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw nga ang among nahibaloan ug nakita mao ang among gisulti. Apan wala kamo motuo niini. ¹² Kon wala gani kamo motuo sa akong gisulti kaninyo mahitungod sa mga ania niining kalibotan, labaw na nga dili kamo motuo kanako kon sultihan ko kamo mahitungod sa mga atua didto sa langit. ¹³ Ug walay bisan kinsa nga nakaadto sa langit gawas lang *kanako nga Anak sa Tawo*, kay didto *ako* gikan.”

¹⁴ *Midugang si Jesus sa pag-ingon*, “Sama sa pagbayaw ni Moises sa halas didto sa kamingawan, *ako nga Anak sa Tawo* kinahanglan nga ibayaw usab,^d ¹⁵ aron nga ang matag usa nga motuo kanako makaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan.”

^a 3 masakop sa paghari sa Dios: *sa literal*, makakita sa gingharian sa Dios.

^b 3 matawo siya pag-usab: *o kaha*, matawo siya gikan sa ibabaw.

^c 5 masakop sa paghari sa Dios: *sa literal*, makasulod sa gingharian sa Dios.

^d 14 ...ibayaw usab: *Sa Numeros 21:8,9, gihimo ni Moises ang halas nga bronsi ug gihigot kini sa kahoy nga taas ug gibandira. Si bisan kinsa nga gipaak sa halas mamaayo kon motutok niining halas nga bronsi.*

¹⁶ Kay gihigugma gayod sa Dios ang kalibotan, mao nga gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron nga si bisan kinsa nga motuo kaniya dili mawala,^a kondili makaangkon hinuon ug kinabuhi nga walay kataposan. ¹⁷ Kay ang Dios wala magpadala sa iyang Anak dinhi sa kalibotan aron hukman *sa silot* ang katawhan, kondili aron sa pagluwas sa mga tawo. ¹⁸ Busa si bisan kinsa nga motuo kaniya dili pagahukman *sa silot*, apan si bisan kinsa nga wala motuo kaniya nahukman na tungod kay wala siya motuo sa bugtong nga Anak sa Dios. ¹⁹ Silotan sila tungod kay mianhi siya dinhi sa kalibotan isip suga,^b apan gipalabi pa sa mga tawo ang pagpabilin sa kangitngit kay sa moduol *kaniya nga naghatag* sa kahayag, tungod kay daotan ang ilang binuhatan. ²⁰ Ang tawo nga daotan ug binuhatan dili gusto sa kahayag. Maglikay pa gani siya sa kahayag kay mahadlok siya nga mabutyag ang iyang daotang binuhatan. ²¹ Apan ang tawo nga nagabuhat sumala sa kamatuoran nagapaduol sa kahayag, aron mabutyag nga ang iyang maayong binuhatan nahimo niya pinaagi sa tabang sa Dios.

Si Jesus ug si Juan

²² Pagkahuman niadto, miadto si Jesus ug ang iyang mga sumusunod sa lalawigan sa Judea. Nagpabilin siya didto uban kanila ug nangbautismo. ²³ Nangbautismo usab si Juan didto sa Enon, duol sa Salem, kay daghan ang tubig didto, ug nangadto kaniya ang mga tawo aron magpabautismo. ²⁴ (Wala pa niadto mabilanggo si Juan.)

²⁵ Karon ang uban sa mga sumusunod ni Juan ug ang usa ka Judio naglantugi mahitungod sa bautismo. ²⁶ Nangadto sila kang Juan ug nag-ingon, “Magtutudlo, nahinumdoman mo ba kadtong tawo nga kauban mo kaniadto sa tabok sa Suba sa Jordan, nga imong gipaila sa mga tawo? Nangbautismo na siya karon ug halos ang tanan nga mga tawo nangadto na kaniya!” ²⁷ Mitubag si Juan, “Wala gayoy mahimo ang tawo kon kini dili kabubut-on sa Dios. ²⁸ Kamo mismo makapamatuod nga nag-ingon ako nga dili ako ang Cristo, kondili gipadala lang ako *sa Dios* una kaniya *aron pagbalita nga siya moabot na*. ²⁹ *Sama ba kon may kasal*: ang pangasaw-onon alang lang gayod sa pamanhonon, ug ang higala sa pamanhonon nga nagatambong ug nagahulat, malipay kon madungog niya nga anaa na ang pamanhonon. Sama usab kanako karon, nalipay gayod ako *nga ang mga tawo nangadto na kang Jesus*. ³⁰ Kinahanglan magdugang pa gayod ang pagkabantogan ni Jesus, ug ako angay na nga hikalimtan.”

Ang Gikan sa Langit

³¹ Si Cristo gikan sa langit, busa labaw siya sa tanan. Taga-dinhi kita sa kalibotan ug ang atong gipanghisgotan mao lang gayod ang dinhi sa kalibotan. Apan siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. ^{32,33} Nagasugilon siya mahitungod sa iyang nakita ug nadungog sa langit, apan gamay lang gayod ang nagatuo sa iyang gisulti. Apan ang mga nagatuo nagapamatuod nga ang gisulti sa Dios tinuod. ³⁴ Kay si Cristo nga gipadala sa Dios *dinhi sa kalibotan* nagasulti kanato kon unsa ang ginasulti sa Dios kaniya, tungod kay walay kinutoban ang paghatag sa Dios kaniya sa Espiritu *Santo*. ³⁵ Ginahigugma sa Amahan ang iyang Anak ug gitugyan niya kaniya ang tanan. ³⁶ Ang motuo sa Anak *sa Dios* may kinabuhi nga walay kataposan. Apan ang dili motuman sa Anak *sa Dios* dili gayod makaangkon sa kinabuhi *nga walay kataposan*; magapabilin hinuon ang kaligutgot sa Dios kaniya.

Chapter 4

Si Jesus ug ang Babaye nga Taga-Samaria

¹⁻³ Karon, nakadungog ang mga Pariseo nga mas daghan na ang mga sumusunod ni Jesus kay sa kang Juan, ug mas daghan na ang iyang gipangbautismohan. (Sa pagkatinuod, dili si Jesus mismo ang nangbautismo, kondili ang iyang mga sumusunod.) Pagkahibalo ni Jesus nga nahibaloan na kini sa mga

^a 16 mawala: *sa English*, perish, be destroyed.

^b 19 isip suga *buot ipasabot*, aron *maghatag ug kahayag sa mga hunahuna sa mga tawo*.

Pariseo, mipahawa siya sa *probinsya sa Judea* ug mibalik sa Galilea. ⁴ *Sa ilang pagpaingon sa Galilea* kinahanglan gayod nga moagi sila sa *probinsya sa Samaria*.

⁵ Sa pag-agi nila sa Samaria, nahiabot sila sa lungsod nga gitawag ug Sicar, duol sa yuta nga gihatag ni Jacob sa iyang anak nga si Jose. ⁶ May atabay didto nga hinimo ni Jacob. Ug tungod kay gikapoy na gayod si Jesus sa iyang paglakaw, milingkod na lang siya sa daplin sa atabay. Udtong tutok na kadto. ^{7,8} Ang iyang mga sumusunod milahos didto sa lungsod aron mopalit ug pagkaon. Ug *samtang nagalingkod siya didto*, miabot ang usa ka babaye nga taga-Samaria aron mosag-ob. Miingon si Jesus kaniya, “Paimna ako.”

⁹ Miingon ang babaye kaniya, “Dili ba Judio ka man samtang ako Samaritanhon, ug babaye pa^a –nganong mangayo ka man kanako ug tubig?” (Miingon siya niini tungod kay ang mga Judio dili makigsandurot sa mga Samaritanhon.)

¹⁰ Mitubag si Jesus, “Kon nahibaloan mo lang unta kon unsa ang ikahatag sa Dios, ug kon kinsa ako nga nangayo kanimo ug tubig, ikaw na gayod unta ang mangayo kanako ug hatagan ko ikaw ug tubig nga makahatag ug kinabuhi.” ¹¹ Miingon ang babaye kaniya, “Sir, lawom ang atabay ug wala ka man ganiy timba. Asa ka man mokuha sa tubig nga makahatag ug kinabuhi? ¹² Ang atong katigulangan nga si Jacob mao ang nagkalot niini nga atabay. Siya ug ang iyang mga anak ingon man ang iyang mga kahayopan miinom dinhi niini nga atabay. Mas labaw ka pa ba sa atong katigulangan nga si Jacob?” ¹³ Mitubag si Jesus, “Si bisan kinsa nga moinom niini nga tubig uhawon pag-usab. ¹⁴ Apan si bisan kinsa nga moinom sa tubig nga akong ihatag dili na gayod uhawon. Kay ang tubig nga akong ihatag kaniya mahisama sa buhi nga tuboran diha kaniya nga maghatag ug kinabuhi nga walay katapusan.” ¹⁵ Busa miingon ang babaye kang Jesus, “Sir, hatagi ako nianang tubig nga imong ginaingon aron dili na ako uhawon pag-usab, ug aron dili na kinahanglan nga magbalik-balik pa ako dinhi aron magsag-ob.” ¹⁶ Miingon si Jesus kaniya, “Adtoa ang imong bana ug kuyoga dinhi.” ¹⁷ Mitubag ang babaye, “Wala akoy bana.” Miingon si Jesus, “Husto kana. Wala tinuod kay bana, ¹⁸ kay kaniadto lima ang imong bana, ug ang lalaki nga imong gipuyo-puyo karon dili mo tinuod nga bana. Busa tinuod kanang imong gisulti.” ¹⁹ Miingon ang babaye, “Sir, propeta ka tingali. ²⁰ Ang among mga katigulangan nagsimba sa Dios dinhi niining bukid, apan kamo *nga mga Judio* nag-ingon nga ang mga tawo angay magsimba sa Dios didto lamang sa Jerusalem.” ²¹ Miingon si Jesus sa babaye, “Paminaw! Moabot ang panahon nga dili na igsapayan kon asa kamo mosimba, dinhi ba niining bukid o kaha sa Jerusalem. ²² Kamo *nga mga Samaritanhon* wala gayod makaila kon kinsa ang inyong ginasimba. Apan kami nga mga Judio nakaila sa among ginasimba, kay pinaagi kanamo luwason sa Dios ang mga tawo. ²³ Sa pagkatinuod, moabot ang adlaw ug miabot na gani, nga ang tinuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan pinaagi sa espiritu ug kamatuoran. Ug mao kini ang matang sa pagsimba nga gikahimut-an sa Dios. ²⁴ Ang Dios espiritu, busa ang magsimba kaniya kinahanglan nga mosimba pinaagi sa espiritu ug kamatuoran.”

²⁵ Miingon ang babaye, “Nahibaloan ko nga moabot ang Mesiyas, ang gitawag nga Cristo. Ug kon moabot na siya, pasabton niya kita sa tanan.” ²⁶ Miingon si Jesus kaniya, “Ako nga nakigsulti kanimo karon mao na ang imong ginaingon nga moabot.”

²⁷ Sa naghigot siya niini miabot dayon ang iyang mga sumusunod. Natingala gayod sila sa dihang nakita nila nga nakigsulti siya sa usa ka babaye. Apan wala gayoy bisan usa kanila nga nangutana sa babaye kon unsa ang iyang gikinahanglan. Wala usab sila mangutana kang Jesus kon nganong nakigsulti siya sa babaye.

²⁸ Ug gibiyaan sa babaye ang iyang banga nga sag-obanan ug mibalik siya sa lungsod. *Pag-abot niya didto* miingon dayon siya sa mga tawo, ²⁹ “Dali kamo, himamata ninyo ang tawo nga nahibalo sa tanan kong binuhatan. Basin kon mao na kini ang Cristo.” ³⁰ Busa nangadto ang mga tawo didto kang Jesus.

^a ⁹ Kaniadto ang mga Judio ug ang mga Samaritanhon wala magpanumbalingay, labi na gayod ang lalaki ngadto sa babaye.

³¹ Sa wala pa mangabot ang mga tawo didto kang Jesus, gipugos si Jesus sa iyang mga sumusunod nga mokaon na. ³² Apan miingon si Jesus kanila, “May pagkaon ako nga wala ninyo mahibaloi.” ³³ Busa nagpangutan-anay ang iyang mga sumusunod kon duna bay nagdala kaniyag pagkaon. ³⁴ Miingon dayon si Jesus kanila, “Ang akong kalan-on mao ang pagtuman sa kabubut-on sa nagpadala kanako ug ang paghuman sa buluhaton nga iyang gipabuhat kanako. ³⁵ Dili ba nag-ingon man kamo nga upat pa ka bulan una moabot ang ting-ani? Apan alang kanako, ting-ani na karon. Tan-awa ra ninyo ang daghan nga mga tawo nga nangabot! Kon sa mga anihon pa, kini hinog na gayod, ug angay nang anihon.” ^a ³⁶ Kamo, isip mga mangangani, may pagadawatong nga balos *gikan sa Dios*. Ug ang *mga tawo, isip* inyong anihonon, hatagan *niya* ug kinabuhi nga walay kataposan. Busa ang mga nagapugas *sa pulong sa Dios* ug ang mga nagaani sa bunga managsama nga magmalipayon. ³⁷ Tinuod gayod ang panultihon nga nag-ingon; ‘lahi ang magtanom ug lahi usab ang mag-ani.’ ³⁸ Sama kamo sa mga mag-aani nga akong gipadala aron mangani sa mga anihonon nga dili kamo ang nagtanom. Kay lahi ang nagtudlo kaniadto kanila, ug kamo ang nakapulog sa ilang hinagoan.”

³⁹ Daghan nga mga Samarianhon niadto nga lugar ang mituo kang Jesus tungod sa gisulti sa babaye nga nahibaloan ni Jesus ang tanan niyang binuhatan. ⁴⁰ Busa pag-abot sa mga Samarianhon didto kang Jesus, gihangyo gayod nila siya nga kon mahimo magpabilin usa siya didto kanila. Busa nagpabilin siya didto sulod sa duha ka adlaw.

⁴¹ Tungod sa iyang gipanudlo, daghan pa gayod ang mituo kaniya. ⁴² Giingnan dayon sa mga tawo ang babaye, “Karon nagtuo na kami kaniya dili lang tungod sa imong gisulti kanamo, kondili kami na gayod mismo ang nakadungog kaniya. Ug nahibalo kami nga siya mao ang Manluluwas sa kalibotan.”

Giayo ni Jesus ang Anak sa Usa ka Opisyal

⁴³ Human sa duha ka adlaw nga pagpabilin nila ni Jesus didto, miadto dayon sila sa Galilea. ⁴⁴ (Si Jesus mismo ang miingon nga ang propeta *sa Dios* dili tahuron diha sa iyang kaugalingon nga lungsod.) ⁴⁵ Sa pag-abot nila sa Galilea, maayo ang pagdawat kaniya sa mga tawo. Kay kini nga mga tawo didto man usab sa kasaulogan didto sa Jerusalem ug nakita nila ang tanan nga iyang gipangbuhat didto.

⁴⁶ Mibalik na usab si Jesus sa Cana nga sakop sa Galilea, sa lugar diin gihimo niya nga bino ang tubig. May usa ka opisyal sa gobyerno didto nga may anak nga lalaki nga nagmasakiton didto sa Capernaum.

⁴⁷ Pagkadungog niya nga si Jesus mibalik sa Galilea gikan sa Judea, miadto dayon siya kang Jesus ug gihangyo niya siya nga moadto sa Capernaum ug ayohon ang iyang anak nga himalasyon. ⁴⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Kon wala pa kamo makakita ug mga milagro ug mga katingalahan nga mga butang, dili kamo motuo kanako.” ⁴⁹ Apan miingon ang opisyal nga nagpakiluoy, “Sir, kon mahimo uban una kanako samtang buhi pa ang akong anak.” ⁵⁰ Giingnan siya ni Jesus, “Pauli na. Maayo na ang imong anak.” Mituo ang opisyal sa gisulti ni Jesus kaniya, ug mipauli dayon siya. ⁵¹ Sa diha pa siya sa dalan, gisugat na siya sa iyang mga sulugoon ug gisultihan nga ang iyang anak maayo na. ⁵² Busa nangutana siya kon unsang orasa naayo ang iyang anak. Miingon ang mga sulugoon, “Mga ala una kagahapon sa hapon wala na siyay hilanat.” ⁵³ Nahinumdoman dayon sa opisyal nga mao gayod kadto nga oras sa dihang miingon si Jesus kaniya nga ang iyang anak maayo na. Busa siya ug ang iyang tibuok panimalay mituo *kang Jesus*.

⁵⁴ Mao kini ang ikaduha nga milagro nga gihimo ni Jesus didto sa Galilea human siya mibiya sa Judea.

^a 35 ang daghan ...anihon: *sa literal*, mga uma nga puti na nga anihonon.

Chapter 5

Giayo ni Jesus ang Tawo sa Betesda

¹ Human niadto, miadto sa Jerusalem si Jesus aron sa pagtambong sa usa ka kasaulogan sa mga Judio. ² Didto sa paril sa Jerusalem may usa ka pultahan nga agianan sa mga karnero. Duol niini may linaw nga kaligoanan nga sa Hebreo *nga pinulongan* gitawag ug Betesda.^a Sa palibot niini may lima ka silonganan ³ diin nanghigda ang daghang mga masakiton—mga buta, mga bakol, ug mga paralitiko. ⁴ [Nagahulat sila nga molihok ang tubig. Kay may mga higayon nga may anghel sa Dios nga mokanaog didto aron tandugon ang tubig. Ang makauna ug tuslob sa tubig human kini matandog sa anghel mamaayo bisan unsa pa ang iyang sakit.]^b ⁵ May usa ka tawo didto nga 38 na ka tuig nga nagsakit. ⁶ Nakita siya ni Jesus nga nagahigda didto, ug nahibalo si Jesus nga ang iyang sakit ingon na niadto kadugay. Busa miingon si Jesus kaniya, “Gusto mo ba nga mamaayo?” ⁷ Mitubag ang masakiton, “Unta, sir, apan walay tawo nga modala kanako didto sa tubig kon tandugon na sa anghel. Samtang nagpadulong pa lang ako sa tubig maunahan ako kanunay sa uban.” ⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Bangon, dad-a ang imong banig ug lakaw.” ⁹ Dihadiha naayo ang tawo sa iyang sakit, ug gidala niya ang iyang banig ug milakaw.

Nahitabo kini sa Adlaw nga Igpapahulay. ¹⁰ Busa miingon ang mga *tigdumala sa mga* Judio ngadto sa tawo nga giayo, “*Hoy*, dili ba Adlaw nga Igpapahulay karon, ug *sumala sa atong kasugoan* dili mahimong *magtrabaho bisan* sa pagdala sa imong banig?” ¹¹ Miingon ang tawo nga giayo. “Ang tawo nga nag-ayo kanako mao ang nagsugo kanako nga dad-on ko ang akong banig ug molakaw.” ¹² Busa gipangutana nila siya kon kinsa ang tawo nga nagsugo kaniya sa paglakaw ug pagdala sa iyang banig. ¹³ Apan wala siya makaila kon kinsa ang nag-ayo kaniya, kay nawala man dayon si Jesus tungod sa kadaghan sa mga tawo.

¹⁴ Didto sa templo nakita pag-usab ni Jesus ang tawo nga iyang giayo ug miingon si Jesus kaniya, “O, maayo ka na karon. Ayaw na pagpakasala, kay basin ug mas daotan pa unya ang mahitabo kanimo.” ¹⁵ Milakaw dayon ang tawo ug miadto sa mga *tigdumala sa mga* Judio. Gisultihan niya sila nga si Jesus mao ang nag-ayo kaniya. ¹⁶ Busa sukad niadto, ang *kadagkoan sa mga* Judio nagsugod na sa paglutos kang Jesus, tungod kay nang-ayo siya sa Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁷ Apan may katarungan si Jesus. Miingon siya kanila, “Ang akong Amahan nagapadayon sa iyang buluhaton, busa ako nagapadayon usab.” ¹⁸ Tungod niining gisulti ni Jesus misamot ang tinguha sa *kadagkoan sa mga* Judio nga patyon siya, tungod kay dili lang nga gilapas niya ang kasugoan mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay, kondili miingon pa siya nga ang Dios mao gayod ang iyang Amahan, nga nagakahulogan nga gipakasama niya ang iyang kaugalingon sa Dios.

Ang Gahom sa Anak sa Dios

¹⁹ Busa miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ako nga Anak *sa Dios* wala gayoy mahimo kon ako lang, kondili kon unsa ang akong nakita nga gibuhay sa akong Amahan mao usab kana ang akong buhaton. Busa kon unsa ang gibuhay sa akong Amahan, mao usab kana ang akong buhaton isip Anak. ²⁰ Pinangga sa Amahan ang iyang Anak, busa gipakita niya kanako nga iyang Anak ang tanan nga iyang ginabuhat. Ug labaw pa gayod niini ang ipakita niya kanako *nga akong himuon* aron matingala kamong tanan. ²¹ Kon ang Amahan magbanhaw sa mga patay ug maghatag kanila ug kinabuhi, ako nga iyang Anak maghatag usab ug kinabuhi kang bisan kinsa nga akong buot hatagan. ²² Ang Amahan dili mohukom sa mga tawo; kondili ako nga iyang Anak mao ang gihatagan sa katungod sa paghukom, ²³ aron ang tanan mopasidungog sa Anak sama sa ilang pagpasidungog sa Amahan. Busa ang wala nagapasidungog kanako wala usab nagapasidungog sa Amahan nga nagpadala kanako.

^a 1 Betesda: sa uban nga mga kopya sa Griego nga teksto makita ang Betsata ug Betsaida.

^b 4 dili makita ang bersikulo 4 sa uban nga daan nga kopya nga Griego.

²⁴“Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang tawo nga nagatuman sa akong mga pulong ug nagatuo sa nagpadala kanako may kinabuhi nga walay kataposan. Dili na siya silotan tungod kay nakalatas na siya sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. ²⁵ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga moabot ang panahon, ug miabot na gani, nga ang mga patay^a makadungog sa pulong^b sa Anak sa Dios, ug ang magpatalinghog sa iyang pulong mabuhi. ²⁶ Ingon nga ang Amahan may gahom sa paghatag ug kinabuhi, ako nga iyang Anak makahatag usab niana nga kinabuhi, kay gihatagan niya ako ug gahom sa paghatag niana sa mga tawo. ²⁷ Gihatagan usab niya ako ug gahom sa paghukom tungod kay ako mao ang Anak sa Tawo. ²⁸ Ayaw kamo katingala niini, kay moabot ang panahon nga ang tanan nga mga patay makadungog sa akong tingog, ²⁹ ug manggawas sila sa ilang lubnganan. Ang mga maayo ug binuhatan banhawon ug hatagan ug kinabuhi *nga walay kataposan*, ug ang mga daotan ug binuhatan banhawon usab apan silotan.”

Ang mga Nagpamatuod Mahitungod kang Jesus

³⁰ *Midugang si Jesus sa pag-ingon*, “Wala gayod akoy mahimo kon ako lang. Tinuod nga nagahukom ako, apan ang akong paghukom sumala sa gisulti sa Dios kanako. Busa ang akong paghukom matarong tungod kay wala ako nagahimo sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili ang kabubut-on sa nagpadala kanako. ³¹ Kon ako lang ang mosulti mahitungod sa akong kaugalingon makaduda kamo sa akong gisulti. ³² Apan adunay usa nga nagapamatuod mahitungod kanako, ug nasayod ako nga ang iyang gisulti kasaligan. ³³ Si Juan *nga tigbautismo* nagpamatuod usab mahitungod kanako. Dili ba aduna man kamoy gisugo didto kang Juan aron sa pagpangutana kaniya? Ug nagsulti siya sa kamatuoran. ³⁴ Hinuon wala ako magkinahanglan sa pagpamatuod sa tawo *mahitungod kanako*. Gihisgotan ko lang si Juan aron nga *motuo kamo kanako ug maluwas*. ³⁵ Si Juan sama sa suga nga misiga ug midan-ag; ug nalipay kamo sa iyang pagdan-ag bisan sa hamubong panahon lang. ³⁶ Apan may nagapamatuod pa gayod mahitungod kanako nga labaw pa kang Juan. Kini walay lain kondili ang mga buluhaton nga ginabuhat ko nga ginapabuhat sa Amahan kanako. Nagapamatuod kini nga ang Amahan mao ang nagpadala kanako. ³⁷ Ug ang Amahan nga nagpadala kanako mao mismo ang nagpamatuod mahitungod kanako. Apan wala gayod ninyo siya makita o madungog nga nagasulti, ³⁸ ug wala usab ninyo dawata ang iyang pulong, tungod kay wala kamo motuo kanako nga iyang gipadala. ³⁹ Ginatun-an ninyo pag-ayo ang Kasulatan kay nagahunahuna kamo nga sa ingon niini nga paagi maangkon ninyo ang kinabuhi nga walay kataposan. Ang Kasulatan gayod ang nagapamatuod mahitungod kanako. ⁴⁰ Apan midumili gihapon kamo sa pagduol kanako aron unta maangkon ninyo ang kinabuhi.

⁴¹ Wala ko kinahanglana ang pagdayeg sa mga tawo. ⁴² Nakaila ako kaninyo ug nahibalo ako nga sulod sa inyong kasingkasing wala kamoy paghigugma sa Dios. ⁴³ Mianhi ako nga may gahom gikan sa Amahan, apan wala kamo modawat kanako. Apan kon adunay moanhi sa iyang kaugalingon nga gahom, siya hinuon ang inyong dawaton. ⁴⁴ Unsaon man ninyo pagtuo kanako kon ang pagdayeg lang sa inyong isigkatawo ang mahinungdanon kaninyo ug wala ninyo tinguhaa ang pagdayeg nga gikan sa matuod nga Dios? ⁴⁵ Ayaw ninyo hunahunaa nga ako ang mosumbong kaninyo sa Amahan. Si Moises mismo nga inyong ginalaoman mao ang mosumbong kaninyo. ⁴⁶ Kon tinuod nga mituo kamo kang Moises, motuo unta usab kamo kanako, tungod kay si Moises mismo nagsulat mahitungod kanako. ⁴⁷ Apan tungod kay wala kamo motuo sa iyang mga sinulat, dili usab kamo motuo sa akong gisulti kaninyo.”

^a 25 Sa panan-aw sa Dios ang tanan nga mga tawo patay na tungod sa ilang mga sala.

^b 25 pulong: *sa literal*, tingog.

Chapter 6

Gipakaon ni Jesus ang 5,000 ka mga Tawo

(Mt. 14:13-21; Mc. 6:30-44; Lu. 9:10-17)

¹ Pagkahuman niadto, mitabok si Jesus sa Dagat sa Galilea nga ginatawag usab nga Dagat sa Tiberias. ² Daghan kaayo ang katawhan nga misunod kaniya, tungod kay nakita nila ang iyang mga gibuhay nga mga milagro sa iyang pagpang-ayo sa mga masakiton. ³ Mitungas si Jesus ug ang iyang mga sumusunod sa bungtod ug didto nanglingkod. ⁴ (Hapit na niadto ang pagsaulog sa mga Judyo sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel.) ⁵ Sa pagtan-aw ni Jesus, nakita niya ang daghan nga mga tawo nga nagpadulong kaniya. Busa miingon siya kang Felipe, “Asa ba kita makapalit ug pagkaon aron makakaon kining mga tawo?” ⁶ (Mao kini ang iyang pangutana tungod kay gusto niya nga sulayan si Felipe. Apan sa pagkatinuod, may plano na siyang daan kon unsa ang iyang buhaton.) ⁷ Miingon si Felipe kaniya, “Sa kadaghan niining mga tawo, bisag gamay lang ang atong ihatag nga pagkaon sa matag usa kanila, ang walo ka bulan nga suweldo sa usa ka tawo kulang pa nga ipalit.” ⁸ Apan miingon ang igsoon ni Pedro nga si Andres nga usa usab sa mga sumusunod ni Jesus, ⁹ “May batang lalaki dinhi nga adunay lima ka buok pan ug duha ka isda. Apan mag-unsang man kini sa kadaghan sa mga tawo?” ¹⁰ Miingon si Jesus, “Sige, palingkora ninyo ang mga tawo.” Ug gipalingkod nila sila, kay daghan mag sagbot kadto nga lugar. Ang mga lalaki lang mikabat nang daan ug mga 5,000. ¹¹ Unya, gikuha ni Jesus ang pan ug gipasalamatan niya ang Dios, ug giapod-apod ngadto sa mga tawo nga nanglingkod didto. Mao gihapon kini ang iyang gibuhay sa isda, ug silang tanan nangaon kutob sa ilang gusto. ¹² Pagkahuman nila ug pangaon, miingon si Jesus sa iyang mga sumusunod, “Tigoma ninyo ang mga sobrang aron wala gayoy mausik.” ¹³ Busa gitigom nila ang tanan nga sobrang. Ug gikan sa lima ka pan nga gipakaon sa mga tawo, nakapuno pa sila ug 12 ka bukag.

¹⁴ Pagkakita sa mga tawo niadtong milagro nga gibuhay ni Jesus, miingon sila, “Mao na gayod kini ang tinuod nga Propeta nga atong gipaabot nga moanhi dinhi sa kalibotan!” ¹⁵ Nahibalo nang daan si Jesus nga aduna silay tuyo nga kuhaon siya ug pugson nga mahimong hari. Busa mipahawa siya didto ug mitungas pagbalik sa bungtod nga nag-inusara.

Naglakaw si Jesus Ibabaw sa Tubig

(Mt. 14:22-33; Mc. 6:45-52)

¹⁶ Sa pagkakilomkilom na, nanglugsong sa baybayon ang iyang mga sumusunod ¹⁷ ug nanakay sa sakayan. Ngitngit na, apan wala pa mahiapas kanila si Jesus. Busa misugod na lang sila sa pagtabok balik sa Capernaum. ¹⁸ *Samtang nanabok sila*, kalit nga mikusog ang hangin ug midagko ang mga balod. ¹⁹ Sa dihang nakapalayo na sila ug mga lima o kaha unom ka kilometro, nakita nila si Jesus nga nagalakaw ibabaw sa tubig padulong sa ilang sakayan, ug nahadlok sila. ²⁰ Apan si Jesus miingon kanila, “Ayaw kamo kahadlok, ako kini!” ²¹ Busa gipasakay nila siya. Ug nakaabot dayon sila sa ilang padulngan.

Gipangita sa mga Tawo si Jesus

^{22,23} Pagkasunod adlaw, wala pa gayod mamahawa ang mga tawo didto sa lugar nga gipakan-an kanila sa Ginoos sa pan nga iyang gipasalamatan sa Dios. Nahibalo sila nga sa miaging gabii may usa lang ka sakayan didto, ug mao kadto ang gisakyan sa mga sumusunod ni Jesus. Nahibalo usab sila nga si Jesus wala mosakay uban sa iyang mga sumusunod. Unya, may miabot nga mga sakayan didto nga gikan sa Tiberias. ²⁴ Busa pagkahibalo sa mga tawo nga wala na didto si Jesus ug ang iyang mga sumusunod, nanakay sila sa mga sakayan ug nangadto sa Capernaum aron pangitaon si Jesus.

Ang Pagkaon nga Nagahatag ug Kinabuhi

²⁵ Pag-abot nila didto sa Capernaum nakita nila si Jesus. Miingon sila, “Magtutudlo, kanus-a ka pa dinhi?” ²⁶ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ginapangita ninyo ako dili tungod sa mga milagro nga inyong nakita, kondili tungod kay gipakaon ko kamo ug pan ug nabusog kamo.

²⁷ Apan ayaw kamo paghago alang sa pagkaon nga madunot lang, kondili *paghago kamo* alang sa pagkaon nga molungtad ug nagahatag ug kinabuhi nga walay kataposan. Ako nga Anak sa Tawo mao ang mohatag kaninyo niini nga pagkaon, kay ako ang gihatagan sa Dios nga Amahan sa katungod nga mohatag niini.”

²⁸ Busa nangutana sila kaniya, “Unsa man ang angay namong buhaton aron masunod namo ang gusto nga ipabuhat sa Dios?” ²⁹ Mitubag si Jesus, “Ang gusto sa Dios nga inyong buhaton mao kini: motuo kamo kanako nga iyang gipadala.” ³⁰ Miingon usab sila, “Unsa man nga milagro ang imong ipakita kanamo aron motuo kami kanimo?” ³¹ Kaniadto ang atong mga katigulangan mikaon sa *pagkaon nga gitawag nga* “manna” sa dihang didto pa sila sa kamingawan. Kay nag-ingon ang Kasulatan nga gihatagan sila ni Moises ug pagkaon nga gikan sa langit.” ³² Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga dili si Moises ang naghatag ug pagkaon nga gikan sa langit kondili ang akong Amahan. Ug siya mao usab ang nagahatag kaninyo sa tinuod nga pagkaon gikan sa langit.” ³³ Kay ang pagkaon nga ginahatag sa Dios walay lain kondili siya nga gikan sa langit ug nagahatag ug kinabuhi sa *mga tawo dinhi sa kalibotan.*”

³⁴ Miingon dayon ang mga tawo, “Hatagi kami kanunay nianang pagkaon nga imong ginaingon.” ³⁵ Miingon si Jesus, “Ako mao ang pagkaon nga nagahatag ug kinabuhi. Ang nagaduol ug nagatuo kanako dili na gayod pagagutomon o pagauhawon.”

³⁶ “Apan sama sa giingon ko na kaninyo kaniadto, dili gihapon kamo motuo kanako bisan nakita na ninyo *ang mga milagro nga akong gibuhat.*^a ³⁷ Ang tanang tawo nga ginahatag sa Amahan kanako moduol kanako, ug ang moduol kanako dili ko gayod isalikway.” ³⁸ Kay nanaog ako gikan sa langit dili aron tumanon ko ang akong kaugalingon nga kabubut-on, kondili ang kabubut-on sa akong Amahan nga nagpadala kanako. ³⁹ Ug mao kini ang kabubut-on sa nagpadala kanako: nga dili ko pasagdan nga mawala ang bisan usa kanila nga iyang gitugyan kanako, hinuon banhawon ko sila sa kataposan nga adlaw. ⁴⁰ Kay mao kini ang kabubut-on sa akong Amahan: nga ang tanan nga nagaila ug nagatuo kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan, ug banhawon ko sila sa kataposan nga adlaw.”

⁴¹ Nagbagulbol ang mga Judio batok kang Jesus, kay miingon man siya nga siya mao ang kalan-on nga gikan sa langit. ⁴² Miingon sila, “Si Jesus lang kana nga anak ni Jose. Nganong nagaingon man siya nga gikan siya sa langit, nga nakaila man gani kita sa iyang amahan ug inahan?” ⁴³ Gitubag sila ni Jesus, “Ayaw kamo pagbagulbol. ⁴⁴ Walay makaduol kanako kon dili tandugon sa Amahan nga nagpadala kanako ang iyang kasingkasing. Ug sila nga moduol kanako banhawon ko sa kataposan nga adlaw. ⁴⁵ May gisulat ang usa sa mga propeta nga nag-ingon, ‘Silang tanan tudloan sa Dios.’ Busa ang tanan nga magpatalinghog sa mga gitudlo sa Amahan moduol kanako. ⁴⁶ Wala kini magpasabot nga may tawo na nga nakakita sa Amahan. Ako nga nagagikan sa Dios nga Amahan mao lang gayod ang nakakita kaniya.”

⁴⁷ “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang nagatuo *kanako* adunay kinabuhi nga walay kataposan, ⁴⁸ tungod kay ako mao ang kalan-on nga nagahatag ug kinabuhi. ⁴⁹ Ang inyong mga katigulangan mikaon sa *kalan-on nga gitawag nga* “manna” sa didto pa sila sa kamingawan, apan nangamatay gihapon sila. ⁵⁰ Apan ako ang kalan-on nga mikanaog gikan sa langit. Si bisan kinsa nga mokaon niini *nga pagkaon* dili na mamatay. ⁵¹ Ako mao ang buhing kalan-on nga mikanaog gikan sa langit. Si bisan kinsa nga mokaon niini magakinabuhi sa walay kataposan. Tungod kay ang kalan-on nga akong ihatag kaniya mao ang akong lawas. Kini ihatag ko aron makaangkon ang *mga tawo dinhi sa kalibotan sa kinabuhi nga walay kataposan.*”

⁵² Naglantugi ang mga Judio *nga namati kang Jesus*. Miingon sila, “Unsaon ba paghatag niini nga tawo kanato sa iyang lawas aron atong kaanon?” ⁵³ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga kon dili kamo mokaon sa lawas sa Anak sa Tawo ug kon dili kamo moinom sa iyang dugo, dili gayod kamo makabaton sa kinabuhi *nga walay kataposan.* ⁵⁴ Apan si bisan kinsa nga mokaon sa akong lawas ug moinom sa akong dugo may kinabuhi nga walay kataposan, ug banhawon ko siya sa kataposan nga adlaw.

^a 36 bisan nakita na ninyo *ang mga milagro nga akong gibuhat*: sa ubang teksto, bisan nakita na ninyo ako.

⁵⁵ Kay ang akong lawas mao ang tinuod nga pagkaon ug ang akong dugo mao ang tinuod nga ilimnon.^a ⁵⁶ Si bisan kinsa nga nagakaon sa akong lawas ug nagainom sa akong dugo nagapabilin kanako ug ako nagapabilin usab kaniya. ⁵⁷ Ang Dios nga Amahan nga nagpadala kanako mao ang gigikanan sa kinabuhi, ug tungod kaniya nagakinabuhi ako. Sama usab niini ang mahitabo sa mga nagakaon kanako, magakinabuhi usab sila tungod kanako. ⁵⁸ Ako ang kalan-on nga naggikan sa langit. Dili kini sama sa “manna” nga gikaon sa inyong mga katigulangan, kay nangamatay man gihapon sila. Ang nagakaon niining pagkaon nga akong giingon kaninyo mabuhi sa walay kataposan.” ⁵⁹ Kini gisulti ni Jesus samtang nagtudlo siya didto sa simbahan sa mga Judio sa Capernaum.

Ang mga Pulong nga Nagahatag sa Kinabuhi nga Walay Kataposan

⁶⁰ Daghan sa iyang mga sumusunod ang nakadungog sa iyang gitudlo ug miingon, “Labihan kalisod kining iyang gitudlo, kinsay makadawat niini?” ⁶¹ Bisawalay nagsulti kang Jesus, nahibaloan niya nga ang iyang mga sumusunod nagabagulbol tungod niadtong iyang gitudlo. Busa miingon si Jesus kanila, “Nahiubos ba kamo sa akong gisulti?” ⁶² Unsaon na lang kon ako nga Anak sa Tawo makita ninyo nga mokayab balik sa akong gigikanan? ⁶³ Ang Espiritu *Santo* mao ang nagahatag sa kinabuhi. Ang tawo dili makahimo niini. Ang akong gisulti kaninyo gikan sa Espiritu *Santo*, ug nagahatag sa kinabuhi. ⁶⁴ Apan diha kaninyo adunay mga wala nagatuo kanako.” (Miingon siya niini tungod kay nahibaloan na niyang daan kon kinsa kadtong mga dili motuo ug kon kinsa ang magluib kaniya.) ⁶⁵ Ug midugang siya pag-ingon, “Mao kini ang hinungdan kon nganong nag-ingon ako kaninyo nga walay makaduol kanako kon dili itugot sa Amahan.”

⁶⁶ Sukad niadto, daghan sa mga sumusunod ni Jesus ang mibiya ug wala na mokuyog kaniya. ⁶⁷ Busa miingon si Jesus sa *iyang dose ka apostoles*, “Mobiya ba usab kamo kanako?” ⁶⁸ Mitubag si Simon Pedro kaniya, “Ginoo, kang kinsa pa man kami moadto? Ikaw lang ang nagtudlo mahitungod sa kinabuhi *nga walay kataposan*. ⁶⁹ Nagatuo kami kanimo tungod kay nahibaloan namo nga ikaw mao gayod ang Balaan nga gipadala sa Dios.” ⁷⁰ Miingon si Jesus kanila, “Dili ba gipili ko kamong dose? Apan Yawa^b ang usa kaninyo!” ⁷¹ Ang gitumong ni Jesus mao si Judas nga anak ni Simon Iscariote.^c Kay bisan tuod si Judas usa sa 12 *ka mga apostoles*, siya mao ang magluib kang Jesus.

Chapter 7

Si Jesus ug ang Iyang mga Igsoon nga Lalaki

¹ Pagkahuman niadtong, naglibot-libot si Jesus sa Galilea. Gilikayan niya ang pag-adto sa Judea tungod kay ang mga *kadagkoan sa mga* Judio nagtinguha sa pagpatay kaniya. ² Unya, sa dihang duol na ang pagsaulog sa mga Judio sa gitawag nga Kasaulogan sa mga Tolda, ³ miingon ang mga igsoon ni Jesus kaniya, “Biya dinhi ug adto sa Judea aron makita sa imong mga sumusunod ang mga milagro nga imong gibuhat. ⁴ Kay walay tawo nga magtago sa iyang buhat kon buot siyang mahimong inila. Busa kon nagabuhat ka man gayod niining mga milagro ipakita mo na lang kini sa tanan!” ⁵ (Mao kini ang gisulti sa mga igsoon ni Jesus kay bisan sila wala man motuo kaniya.) ⁶ Miingon si Jesus kanila, “Mahimo ninyong buhaton ang inyong gusto sa bisan unsa nga panahon, apan alang kanako, dili pa kini ang husto nga higayon nga buhaton ko ang angay kong buhaton. ⁷ Dili kamo dumtan sa *mga tawo dinhi sa* kalibotan, apan ako gidumtan nila kay gipadayag ko man nga daotan ang ilang binuhatan. ⁸ Kamo lay tambong sa kasaulogan. Dili ako motambong kay dili pa kini ang akong tukma nga panahon.” ⁹ Human niya kini masulti kanila nagpabilin siya sa Galilea.

^a 55 tinuod nga pagkaon ...ug tinuod nga ilimnon *nga nagahatag sa kinabuhi nga walay kataposan*.

^b 70 Yawa, *buot ipasabot*, gigamit sa yawa.

^c 71 Simon Iscariote: *dili apelyido ni Simon ang “Iscariote.” Tingali ang buot ipasabot*, Simon nga taga-Kerioth.

Miadto si Jesus sa Kasaulogan

¹⁰ Apan sa nakagikan na ang mga igsoon ni Jesus aron motabong sa kasaulogan, misunod si Jesus sa hilom tungod kay dili niya buot nga masayran sa mga tawo nga atua siya didto. ¹¹ Didto sa kasaulogan, gipangita siya sa mga *kadagkoan sa mga Judio*. Miingon sila, “Hain siya?” ¹² Naghinunghongay ang mga tawo mahitungod kaniya. Ang uban nag-ingon “Maayo siya nga tawo.” Apan ang uban usab nag-ingon, “Dili kana tinuod, kay ginalimbongan lang niya ang mga tawo.” ¹³ Apan walay misulti sa dayag mahitungod kaniya, kay nahadlok sila sa mga *kadagkoan sa mga Judio*.

¹⁴ Sa dihang nanungatunga na ang kasaulogan, miadto si Jesus sa templo ug nanudlo. ¹⁵ Natingala gayod ang mga *kadagkoan sa mga Judio*. Miingon sila, “Asa ba nakakuha ug kaalam kini nga tawo? Wala gani siya makaeskwela.”^a ¹⁶ Miingon si Jesus kanila, “Ang mga gitudlo ko kaninyo wala maggikan kanako, kondili naggikan sa Amahan nga nagpadala kanako. ¹⁷ Si bisan kinsa nga gustong motuman sa kabubut-on sa Dios, makahibalo kon ang akong ginatudlo gikan ba sa Dios o gikan lang kanako. ¹⁸ Ang tawo nga nagatudlo gikan sa iyang kaugalingon nga kaalam nagapasidungog sa iya lang kaugalingon. Apan ang nagapasidungog sa nagpadala kaniya, mao ang katuhan ug dili bakakon. ¹⁹ Dili ba gihatag man ni Moises kaninyo ang Kasugoan? Apan wala gayoy bisan usa kaninyo nga nagatuman niini, tungod kay kon nagatuman pa kamo, nganong gusto man ninyo akong patyon?” ²⁰ Miingon ang mga tawo, “Gisudlan ka tingalig daotan nga espiritu! Ngano, kinsa ba ang gustong mopatay kanimo?” ²¹ Miingon si Jesus, “Natingala kamo tungod kay may tawo ako nga giayo sa Adlaw nga Igpapahulay. ²² *Apan hunahuna ra god ninyo*: gitudloan kamo ni Moises nga kinahanglan tulion ang inyong mga anak nga lalaki. (Hinuan wala kini magsugod kang Moises kondili sa nauna pa gayod ninyong mga katigulangan). Busa gihimo ninyo kini bisan sa Adlaw nga Igpapahulay. ²³ Kon tulion gani ninyo ang bata sa Adlaw nga Igpapahulay aron dili ninyo malapas ang Kasugoan ni Moises,^b nganong nasuko man kamo kanako tungod kay giayo ko ang usa ka tawo sa Adlaw nga Igpapahulay? ²⁴ Ayaw una kamo paghukom nga daotan ang gibuhay sa tawo kon wala pa ninyo kini masusi. Susiha una aron masayran ninyo ang tinuod.”

Naghunahuna ang mga Tawo kon si Jesus mao na ba ang Cristo

²⁵ May mga taga-Jerusalem nga nag-ingon, “Dili ba mao man kini ang tawo nga gitinguhaang patyon sa atong mga kadagkoan?” ²⁶ Apan ania siya nagasulti atubangan sa mga tawo, ug ang atong mga kadagkoan wala man lay ikasulti batok kaniya. Unsa kaha, nasayod na ba sila nga siya mao ang Cristo? ²⁷ Apan nahibaloan nato kon asa gikan kining tawhana. Ug inig-abot sa Cristo walay mahibalo kon asa siya gikan.”

²⁸ Gikusgan dayon ni Jesus ang iyang tingog didto sa templo. Miingon siya, “Nahibaloan na ba ninyo kon kinsa gayod ako, ug kon asa ako gikan? Ang tinuod, wala ako moanhi dinhi sa akong kaugalingon nga pagbuot, kondili ang tinuod nga Dios mao ang nagpadala kanako. Wala ninyo siya mailhi. ²⁹ Apan ako nakaila kaniya, tungod kay ako gikan man kaniya, ug siya ang nagpadala kanako.” ³⁰ Tungod niining gisulti ni Jesus, dakpon na unta siya sa mga kadagkoan sa mga Judio. Apan walay midakop kaniya, kay wala pa man moabot ang iyang panahon.^c ³¹ Bisin pa niana, daghan pa gihapon sa mga tawo ang mituo kaniya. Nag-ingon sila, “Siya na gayod ang Cristo, kay walay bisan kinsa nga makalabaw sa mga milagro nga iyang gipanghimo.”

Gisugo ang mga Sundalo sa Pagdakop kang Jesus

³² Nakadungog ang mga Pariseo sa hinunghongay sa mga tawo mahitungod kang Jesus, busa sila ug ang kadagkoan sa mga pari misugo sa mga guwardya sa templo nga dakpon si Jesus. ³³ Miingon si Jesus, “Hamubo na lang ang panahon nga ako makig-uban kaninyo tungod kay mobalik na ako sa nagpadala

^a 15 Wala gani siya makaeskwela: *tingali ang buot ipasabot*, wala siya makaeskwela aron mahimong usa ka magtutudlo.

^b 23 *Sumala sa kasugoan ni Moises kinahanglan tulion sa mga Judio ang ilang mga anak sa ikawalo nga adlaw gikan sa ilang pagkatawo*. Ginatuli nila sila bisan pa nga ang ikawalo nga adlaw natunong sa Adlaw nga Igpapahulay.

^c 30 ang iyang panahon: *buot ipasabot*, ang kabubut-on sa Dios.

kanako.³⁴ Pangitaon ninyo ako, apan dili na ninyo ako makita, tungod kay dili kamo makaadto sa akong adtoan.”³⁵ Nagpangutan-anay ang mga *kadagkoan sa mga Judio*, “Asa diay siya moadto nga dili na man nato siya makita? Unsa, moadto ba siya sa mga siyudad sa mga Griego (diin nagkatibulaag ang uban nga mga Judio) aron manudlo sa mga Griego?”³⁶ Kay nganong moingon man siya nga ‘Pangitaon ninyo ako, apan dili na ninyo ako makita, tungod kay dili kamo makaadto sa akong adtoan?’”

Ang Tubig nga Nagahatag ug Kinabuhi

³⁷ Unya, miabot ang kataposan nga adlaw sa kasaulogan. Mao kini ang labing mahinungdanong adlaw sa kasaulogan. Niining adlaw mitindog si Jesus ug misulti ug kusog, “Si bisan kinsa nga giuhaw moduol kanako ug moinom.”³⁸ Kay sumala sa Kasulatan, si bisan kinsa nga magtuo kanako, modagayday gikan sa iyang kasingkasing ang tubig nga nagahatag ug kinabuhi.”³⁹ (Ang buot ipasabot ni Jesus sa tubig nga nagahatag ug kinabuhi mao ang Espiritu *Santo* nga hapit nang madawat sa mga nagatuo kaniya. Niadtong higayona wala pa ikahatag ang Espiritu *Santo*, tungod kay wala pa man makabalik si Jesus ngadto sa langit.)

Nagkalain-lain ang Pagtuo sa mga Tawo Mahitungod kang Jesus

⁴⁰ Daghang mga tawo ang nakadungog sa gisulti ni Jesus. Ang uban nag-ingon, “Kini nga tawo mao na gayod ang Propeta *nga atong gipaabot*.”⁴¹ Miingon usab ang uban, “Mao na kini ang Cristo!” Apan may nag-ingon usab, “Dili mahimo, kay ang Cristo dili magagikan sa Galilea.”⁴² Dili ba nag-ingon man ang Kasulatan nga ang Cristo magagikan sa kaliwat ni David, ug matawo sa lungsod sa Betlehem nga lugar ni David?”⁴³ Busa nagkalain-lain ang pagtuo sa mga tawo mahitungod kang Jesus.⁴⁴ Ang uban kanila gustong modakop kaniya, apan walay nakaako paghimo niini.

Dili Motuo kang Jesus ang mga Tigdumala

⁴⁵ Unya, namalik ang mga guwardya sa templo ngadto sa mga kadagkoan sa mga pari ug mga Pariseo nga nagsugo kanila sa pagdakop kang Jesus. Pag-abot sa mga guwardya, miingon dayon ang nagsugo kanila, “Nganong wala ninyo siya dakpa ug dad-a dinhi?”⁴⁶ Miingon ang mga guwardya, “Karon pa gayod kami nakadungog ug tawo nga sama niadtomanulti.”⁴⁷ Miingon ang mga Pariseo, “Ang buot ninyong ipasabot nga bisan kamo nalimbongan usab niya?”⁴⁸ Aduna ba kamoy nakita nga Pariseo o usa sa atong mga kadagkoan nga mituo kaniya?⁴⁹ Wala gayod! Ang mga tawo lang nga wala masayod sa Kasugoan *ni Moises* ang mituo kaniya. Tunglohon gayod sila sa Dios.”⁵⁰ Ang usa niining mga Pariseo mao si Nicodemo. Mao kini siya ang tawo nga nakigkita kaniadto kang Jesus.⁵¹ Miingon siya sa iyang mga kauban, “Dili ba supak man sa atong kasugoan nga hukman ang tawo sa dili pa nato madungog gikan kaniya kon unsa ang iyang gibuhat?”⁵² Miingon sila kang Nicodemo, “Unsa, mora man usab kag taga-Galilea! Susiha ra god ang Kasulatan ug makita mo nga wala gayoy propeta sa Dios nga magagikan sa Galilea.”⁵³ [Pagkahuman niadtomanauli silang tanan.]

Chapter 8

Ang Babaye nga Nasakpan nga Nanapaw

¹ [Miadto si Jesus sa Bukid sa mga Olibo. ² Sayo nianang pagkabuntag, mibalik siya pag-usab sa templo. Daghan ang mga tawo nga miduol kaniya. Busa milingkod siya ug nagtudlo kanila. ³ Unya, ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo nagdala ngadto kang Jesus ug usa ka babayeng nasakpan nga nanapaw ug gipatindog nila siya atubangan sa tanan nga mga tawo. ⁴ Miingon dayon sila kang Jesus, “Magtutudlo, nasakpan kining babayhana sa akto gayod nga nanapaw. ⁵ Sumala sa Kasugoan ni Moises, ang ingon niini nga klase sa babaye angay batohon hangtod mamatay. Unsay imong ikasulti?” ⁶ Mao kadto ang ilang pangutana tungod kay ginasulayan lang nila si Jesus, aron nga kon masayop siya sa iyang tubag may isumbong sila batok kaniya. Apan ang gihimo ni Jesus, miduko siya ug misulat sa yuta pinaagi sa

iyang tudlo. ⁷ Apan tungod kay sige gihapon silag pangutana kaniya, mitindog si Jesus ug miingon kanila, “Kon kinsa kaninyo ang walay sala maoy unang mobato kaniya.” ⁸ Human niyag sulti niadto, milingkod siya ug miduko ug misulat pag-usab sa yuta.

⁹ Sa pagkadungog niadto sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, tagsa-tagsa silang mibiya sugod sa mga tigulang, hangtod nga si Jesus na lang ang nahabilin ug ang babaye nga nagtindog pa didto.

¹⁰ Mitindog si Jesus ug miingon sa babaye, “Asa na man sila? Wala bay mihukom kanimo?” ¹¹ Miingon ang babaye, “Wala, sir.” Miingon si Jesus kaniya, “Wala usab ako nagahukom kanimo. Sige pauli na, ug ayaw na pagpakasala pag-usab.”]

Si Jesus mao ang Suga sa Kalibotan

¹² Misulti pag-usab si Jesus sa mga tawo, “Ako ang suga sa *mga tawo sa kalibotan*. Ang nagasunod kanako, dili gayod magkinabuhi diha sa kangitngit, kondili mahayagan siya sa suga nga nagahatag ug kinabuhi.” ¹³ Pagkadungog niadto sa mga Pariseo, miingon sila, “Ikaw lang ang nagasulti mahitungod sa imong kaugalingon, busa dili ka katuohan.” ¹⁴ Miingon si Jesus kanila, “Bisan tuod nga nagasulti ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong gisulti tinuod, tungod kay nahibalo ako kon asa ako gikan ug asa ako moadto. Apan kamo wala masayod kon asa ako gikan ug asa ako moadto. ¹⁵ Ang inyong paghukom dili kasaligan tungod kay sumala lang kana sa tawhanong panghunahuna. Apan ako wala maghukom kang bisan kinsa. ¹⁶ Ug kon maghukom man ako, ang akong hukom husto, tungod kay dili lang ako ang maghukom kondili ako ug ang Amahan nga nagpadala kanako. ¹⁷ Dili ba nahisulat man sa inyong Kasugoan nga kon magkatukma ang gisulti sa duha ka tawo, ang ilang gisulti tinuod? ¹⁸ Ako nagapamatuod mahitungod sa akong kaugalingon ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagapamatuod usab mahitungod kanako.” ¹⁹ Nangutana ang mga Pariseo kaniya, “Asa ba ang imong amahan?” Mitubag si Jesus, “Wala kamo makaila kanako o sa akong Amahan. Kon nakaila pa kamo kanako, nakaila usab unta kamo sa akong Amahan.”

²⁰ Kining tanan gisulti ni Jesus sa dihang nagtudlo siya sa templo, duol sa gibutangan sa kuwarta. Apan walay midakop kaniya, kay wala pa man moabot ang iyang panahon.

Si Jesus Dili Taga-dinhi sa Kalibotan

²¹ Misulti pag-usab si Jesus sa mga tigdumala sa mga Judio, “Molakaw ako, ug kon wala na ako dinhi pangitaon ninyo ako, apan mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala. Ug dili kamo makaadto sa akong adtoan.” ²² Busa nagpangutan-anay sila, ^a “Unsa bay buot niyang ipasabot, nga kita kuno dili makaadto sa iyang adtoan? Unsa, maghikog ba siya?” ²³ Miingon si Jesus kanila, “Kamo taga-dinhi sa kalibotan, apan ako taga-langit. Kamo iya sa kalibotan, apan ako dili. ²⁴ Mao nga miingon ako kaninyo nga mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala. Kay kon dili kamo motuo nga ako mao ang Cristo, sigurado gayod nga mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala.” ²⁵ Miingon sila, “Ngano, kinsa ka ba gayod?” Mitubag si Jesus, “Dili ba gisultihan ko na man kamo sukad pa kaniadto kon kinsa gayod ako? ²⁶ Daghan ang akong ikasulti batok kaninyo. Sa pagkatinuod, ang akong mga ginasulti ngadto sa mga tawo mao lang ang ginasulti kanako sa nagpadala kanako. Ug ang tanan niyang ginasulti tinuod.”

²⁷ Wala sila makasabot nga nagsulti siya kanila mahitungod sa Amahan. ²⁸ Busa miingon si Jesus kanila, “Kon ako nga Anak sa Tawo ibayaw^b na ninyo, masayran na ninyo nga ako *diy* mao ang *Cristo*. Nianang panahona masayran usab ninyo nga ang tanan nga akong gibuhay ug gisulti dili gikan sa akong kaugalingon, kondili gikan sa Amahan. ²⁹ Ang nagpadala kanako nagauban kanako ug wala gayod niya ako

^a 22 sila: *sa literal*, ang mga Judio.

^b 28 ibayaw: *ang buot ipasabot*, ilansang sa krus.

pasagdi, tungod kay kon unsay makalipay kaniya mao usab ang akong ginabuhat kanunay.”³⁰ Pagkadungog sa mga tawo niining mga gisulti ni Jesus, daghan kanila ang mituo kaniya.

Ang Kamatuoran nga Makahatag Kaninyo ug Kagawasan

³¹ Unya, miingon si Jesus sa mga Judio nga mituo kaniya, “Kon magpadayon kamo sa pagtuman sa akong mga gitudlo, tinuod gayod nga kamo akong mga sumusunod.”³² Masayran ninyo ang kamatuoran, ug ang kamatuoran mao ang maghatag kaninyo ug kagawasan.”³³ Miingon sila kaniya, “Mga kaliwat kami ni Abraham, ug wala pa gayod kami maulipon ni bisan kinsa. Nganong nag-ingon ka man nga hatagan kami ug kagawasan?”³⁴ Miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga si bisan kinsa nga nagapakasala, ulipon sa sala.”³⁵ Ang ulipon lumalabay lang sa panimalay, apan ang anak permanente.³⁶ Busa kon ang Anak *sa Dios* mao ang maghatag kaninyo ug kagawasan, gawasnon gayod kamo.³⁷ Nahibalo ako nga mga kaliwat kamo ni Abraham, apan nagtinguha kamo sa pagpatay kanako tungod kay dili kamo modawat sa akong mga gitudlo.”³⁸ Ginasulti ko kaninyo ang akong mga nakita sa Amahan; apan kamo, ginahimo ninyo ang inyong nadunggan gikan sa inyong amahan.”

³⁹ Mitubag sila kang Jesus, “Ang among amahan mao si Abraham.” Miingon si Jesus, “Kon tinuod nga mga kaliwat kamo ni Abraham, ginabuhat unta ninyo ang *maayo sama sa* iyang mga gibuhat.”⁴⁰ Apan nagtinguha hinuon kamo sa pagpatay kanako bisan nagsulti lamang ako kaninyo sa kamatuoran nga akong nadunggan gikan sa Dios. Si Abraham wala gayod magbuhat ug sama niining inyong ginabuhat.”⁴¹ Ang inyong ginabuhat sama usab sa ginabuhat sa inyong amahan.” Miingon sila, “Dili kami mga anak sa gawas.”^a Ang Dios mao ang among Amahan.”⁴² Miingon si Jesus kanila, “Kon tinuod nga ang Dios mao ang inyong Amahan, higugmaon unta ninyo ako, kay ako gikan man sa Dios. Wala ako moanhi dinhi sa kalibotan sa ako lang nga kabubut-on, kondili siya ang nagpadala kanako.”⁴³ Dili ninyo masabtan ang akong gipanulti tungod kay dili kamo makaantos sa pagpaminaw sa akong pulong.”⁴⁴ Si Satanas mao ang inyong amahan, ug kon unsa ang iyang gusto mao usab ang inyong gustong buhaton. Mamumuno^b siya sukad pa sa sinugdan. Wala siyay pagpakabana sa kamatuoran tungod kay wala gayoy kamatuoran diha kaniya. Kon mamakak siya, nagsunod lang siya sa iyang kinaiya, kay bakakon man siya ug siya mao ang gigikanan sa tanang bakak.”⁴⁵ Apan ang akong ginasulti kaninyo mao ang kamatuoran, ug mao kana nga dili kamo motuo kanako.”⁴⁶ Kinsa ba kaninyo ang makapamatuod nga nakasala ako? *Wala gayod!* Nganong dili kamo motuo nga nagsulti man ako sa kamatuoran?”⁴⁷ Ang mga tawo nga iya sa Dios nagatuo sa pulong sa Dios. Apan dili kamo iya sa Dios, mao nga dili kamo motuo kanako.”

Si Jesus ug si Abraham

⁴⁸ Mitubag kang Jesus ang mga *kadagkoan sa mga Judio*, “Tinuod diay ang among ginaingon nga ikaw usa ka Samaritanhon,^c ug gisudlan sa daotan nga espiritu.”⁴⁹ Miingon si Jesus, “Walay daotang espiritu nga misulod kanako. Ginapasidunggan ko lang ang akong Amahan, apan ginapakaulawan ninyo ako.”⁵⁰ Wala ako magtinguha ug kadunggan alang sa akong kaugalingon. Ang Amahan mao ang nagtinguha *nga pasidunggan ako sa mga tawo*, ug nahibaluan niya nga tinuod ang akong mga gipanulti.”⁵¹ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang mga nagatuman sa akong mga pagpanudlo dili gayod mamatay.”⁵² Miingon kaniya ang mga *kadagkoan sa mga Judio*, “Karon nasiguro na gayod namo nga gisudlan ka sa daotang espiritu. Bisan si Abraham namatay, ug ingon man ang mga propeta. Apan ikaw nagaingon nga ang nagatuman sa imong mga pagpanudlo dili na gayod mamatay bisan kanus-a.”⁵³ Unsa, mas maayo ka pa ba kay kang Abraham? Namatay gani siya, ug ingon man ang mga propeta. Ngano, si kinsa ka ba gayod ha?”⁵⁴ Miingon si Jesus kanila, “Kon ako lang ang magpasidungog sa akong kaugalingon, wala kiniy kapuslanan. Apan ang akong Amahan mao gayod ang nagapasidungog kanako. Siya mao ang inyong

^a 41 Dili kami mga anak sa gawas: *ang buot ipasabot*, Dili si Satanas ang among amahan.

^b 44 mamumuno: *sa English*, murderer.

^c 48 Samaritanhon: *Gipakaubos sa mga Judio. Mga makasala sila sa ilang panan-aw.*

giingon nga inyong Dios.⁵⁵ Ugaling wala ninyo siya mailhi. Apan ako nakaila kaniya. Karon, kon moingon ako nga wala ako makaila kaniya, mahimo akong bakakon sama kaninyo. Apan ang tinuod, nailhan ko gayod siya ug ginatuman ko ang iyang pulong.⁵⁶ Nalipay gayod ang inyong amahan nga si Abraham nga makita niya ang akong panahon. Ug nakita niya kini ug nalipay gayod siya.”⁵⁷ Miingon ang mga *kadagkoan sa mga* Judio kaniya, “Giunsa nimo pagkakita kang Abraham nga wala pa gani mag50 ang imong edad.”⁵⁸ Miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga sa wala pa matawo si Abraham, anaa na akong daan.”⁵⁹ Tungod niining gisulti ni Jesus mipunit silag bato aron labayon siya. Apan misuot siya sa bagang duot sa katawhan ug mibiya sa templo.

Chapter 9

Giayo ni Jesus ang Tawong Gipanganak nga Buta

¹ Samtang naglakaw sila si Jesus, may nakita silang tawo nga buta sukad pa sa iyang pagkatawo.
² Karon, gipangutana si Jesus sa iyang mga sumusunod, “Magtutudlo, kang kinsa bang sala nga natawo siya nga buta? Iya bang sala o sa iyang mga ginikanan?”³ Miingon si Jesus, “Nabuta siya dili tungod sa iyang sala o sa sala sa iyang mga ginikanan, kondili aron makita sa mga tawo ang gahom sa Dios *pinaagi sa pag-ayo* kaniya.”⁴ Samtang adlaw pa kinahanglan nga buhaton nato ang gipabuhat sa Dios nga nagpadala kanako. Kay moabot ang gabii *o ang panahon* nga wala nay makahimo *sa iyang gipabuhat*.⁵ Samtang ania pa ako sa kalibotan ako ang suga nga nagahatag ug kahayag sa mga tawo.”⁶ Human niya kadto masulti miluwa siya sa yuta. Gisagol niya ang luwa sa yuta ug gihidhid niya kini sa mga mata sa buta.⁷ Miingon siya sa buta, “Adto sa kaligoanan sa Siloam ug panghilam-os didto.” (Ang buot ipasabot sa Siloam “Pinadala.”) Busa miadto ang buta sa Siloam ug nanghilam-os. Pagkahuman, mibalik siya nga makakita na.
⁸ Miingon ang iyang mga silingan ug ang mga tawo nga nakakita kaniadto kaniya nga nagpakilimos, “Dili ba mao man kini ang tawo nga kaniadto nagpunayg lingkod ug nagpakilimos?”⁹ Miingon ang uban, “Mao kana siya!” Apan ang uban miingon, “Dili uy! Susama lang kaniyag hitsura.” Busa ang tawo na mismo ang miingon, “Ako gayod ang tawo nga inyong giingon.”¹⁰ Busa gipangutana nila siya, “Unsang pagkahitaboa nga makakita ka na man karon?”¹¹ Miingon siya, “Ang tawo nga gitawag nilag Jesus naghimo ug lapok. Pagkahuman, gihidhid niya kini sa akong mga mata ug giingnan dayon niya ako nga moadto sa kaligoanan sa Siloam ug manghilam-os. Busa miadto ako didto ug pagkahuman kog panghilam-os, nakakita na ako.”¹² Gipangutana nila siya kon asa na ang tawo nga nag-ayo kaniya. Miingon siya, “Ambot, wala ako masayod.”

Gisukitsukit sa mga Pariseo ang Tawo nga Giayo ni Jesus

¹³ Gidala dayon nila ngadto sa mga Pariseo ang maong tawo, nga buta kaniadto.¹⁴ Adlaw kadto nga Igpapahulay sa dihang gihimo ni Jesus ang lapok sa pag-ayo niya sa buta.¹⁵ Busa gipangutana siya pag-usab sa mga Pariseo kon giunsa nga makakita na siya. Ug gisultihan niya sila, “Gihidhiran ni Jesus ug lapok ang akong mga mata ug pagkahuman nanghilam-os ako, ug karon makakita na ako.”¹⁶ May mga Pariseo nga nag-ingon, “Ang tawo nga naghimo niini dili gikan sa Dios, tungod kay wala siya nagatuman sa kasugoan mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay.” Apan nag-ingon ang uban, “Kon siya tawo nga makasasala dili siya makahimo ug mga milagro nga sama niini.” Busa nabahin sila.

¹⁷ Nangutana pag-usab ang mga Pariseo sa tawo nga kaniadto buta, “Ingon mo nga giayo ka niya, nan karon, unsa ang ikasulti mo mahitungod kaniya?” Miingon siya, “Alang kanako, usa siya ka propeta.”
¹⁸ Apan dili motuo ang *kadagkoan sa mga* Judio nga buta siya kaniadto ug karon makakita na. Busa gipatawag nila ang iyang mga ginikanan,¹⁹ ug gipangutana nila sila, “Inyo ba kining anak? Tinuod ba gayod nga natawo siya nga buta? Nganong makakita na man siya karon?”²⁰ Mitubag ang iyang mga ginikanan, “Tinuod nga amo siyang anak ug tinuod nga natawo siya nga buta.”²¹ Apan kon ngano nga makakita na siya ug kon kinsa ang nag-ayo kaniya, kana ang wala namo mahibaloi. Pangutan-a ninyo siya

kay but-an na man siya ug makatubag alang sa iyang kaugalingon.”²² Mao kadto ang gitubag sa iyang mga ginikanan tungod kay nahadlok sila sa *kadagkoan sa mga* Judio. Kay kini sila nagkasabot na nga si bisan kinsa nga moila kang Jesus nga mao ang Cristo dili na nila pasudlon sa ilang simbahan.²³ Mao kini ang hinungdan nga ang iyang mga ginikanan miingon, “Pangutan-a ninyo siya kay but-an na man siya.”

²⁴ Busa gitawag nila pag-usab ang tawo nga kaniadto buta ug giingnan, “Isulti ang matuod mahitungod niadtong tawo, kay ang Dios nagapaminaw. Sa among kabahin, nahibaloan namo nga siya makasasala.”

²⁵ Mitubag ang tawo, “Wala ako masayod kon makasasala ba siya o dili. Basta nahibalo ako nga buta ako kaniadto apan karon makakita na.”²⁶ Nangutana sila *pag-usab*, “Unsay iyang gihimo kanimo? Giunsa man niya pag-ayo ang imong mga mata?”²⁷ Mitubag siya, “Dili ba gisultihan ko na man kamo? Apan dili kamo motuo. Nan, nganong nangutana pa man kamo pag-usab? Gusto ba usab ninyo nga mahimong iyang mga sumusunod?”²⁸ Busa nasuko sila ug giinsulto nila siya ug giingnan, “Ikaw mao ang iyang sumusunod, apan kami mga sumusunod ni Moises.”²⁹ Nahibalo kami nga nakigsulti ang Dios kang Moises kaniadto, apan mahitungod nianang tawhana, wala gani kami masayod kon asa siya gikan!”³⁰ Mitubag dayon ang tawo, “Katingalahan! Siya ang nag-ayo kanako, unya moingon kamo nga wala kamo mahibalo kon asa siya gikan.”³¹ Nahibalo kita nga dili tubagon sa Dios ang mga makasasala. Apan tubagon niya ang mga tawo nga nagatahod kaniya ug nagatuman sa iyang kabubut-on.³² Sukad sa pagsugod sa kalibotan wala pa gayod kita makadungog nga may tawo nga nag-ayo sa mata sa usa ka tawo nga buta sukad sa iyang pagkatawo.³³ Kon dili siya gikan sa Dios, dili unta siya makahimo ug sama niadtong.”³⁴ Mitubag ang *kadagkoan sa mga* Judio, “Natawo ka ug nagdako sa sala, ug karon tudloan mo kami?” Ug giingnan nila kini nga dili na siya tugotan sa pagsulod sa ilang mga simbahan.

Ang Espirituhanon nga Pagkabuta

³⁵ Nabalitaan ni Jesus nga dili na nila pasudlon sa ilang mga simbahan ang tawo nga iyang giayo. Busa gipangita niya kini. Sa dihang nakita na niya gipangutana niya kini, “Nagatuo ka ba sa Anak sa Tawo?”

³⁶ Mitubag siya, “Sir, tug-ani ako kon kinsa siya aron makatuo ako kaniya!”³⁷ Miingon si Jesus, “Nakita mo na siya, kay siya mismo ang nakigsulti kanimo karon.”³⁸ Miingon ang tawo, “Ginoo, nagatuo ako kanimo!” Ug miluhod dayon siya ug misimba kang Jesus.

³⁹ Miingon si Jesus, “Mianhi ako dinhi sa kalibotan aron hukman ang mga tawo. Ang mga *nagaangkon nga sila* buta sa *kamatuoran* ayohon nako aron sila makakita. Ug ang mga *nagaingon nga sila* dili buta, mao hinuon ang mabuta.”⁴⁰ Unya, may mga Pariseo didto duol kaniya nga nakadungog sa iyang gisulti. Ug nangutana sila, “Ang buot mong ipasabot nga bisan kami mga buta usab?”⁴¹ Gitubag sila ni Jesus, “Kon *giangkon ninyo nga* buta kamo sa *kamatuoran*, wala unta kamoy sala. Apan tungod kay *nagaingon* man kamo nga dili kamo buta, *kini nagakahulogan lang nga* nagpabilin gihapon ang inyong sala.”

Chapter 10

Ang Tinuod nga Magbalantay sa mga Karnero

¹ Misaysay si Jesus kanila pinaagi sa *samingay*, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga kon ang tawo mosulod sa toril sa mga karnero apan dili moagi sa pultahan kondili didto hinuon siya mokatkat sa koral, kanang tawhana kawatan ug tulisan.”² Apan ang tawo nga mosulod agi sa pultahan mao ang tinuod nga magbalantay sa mga karnero.³ Pasudlon siya sa tigbantay sa pultahan ug ang iyang tingog mailhan sa mga karnero. Tawgon niya ang iyang mga karnero sa ilang mga ngalan, ug giyahan niya pagawas.⁴ Kon tua na sila sa gawas, mouna siya sa panon sa mga karnero ug sila mosunod kaniya tungod kay nakaila sila sa iyang tingog.⁵ Dili mosunod ang mga karnero sa tawo nga wala nila mailhi; magpalayo hinuon sila tungod kay wala sila makaila sa iyang tingog.”

⁶ Gisulti ni Jesus kanila kini nga *samingay*, apan wala gayod sila makasabot sa kahulogan niini.

Si Jesus ang Maayo nga Magbalantay

⁷ Busa miingon pag-usab si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ako mao ang pultahan sa mga karnero.”⁸ May mga *magtutudlo nga* nauna kanako *ug sama sila sa* mga kawatan ug mga tulisan. Apan ang akong mga karnero wala motuo kanila.⁹ Ako mao ang pultahan. Ang mosulod agi kanako maluwas. Sama siya sa karnero nga mosulod ug mogawas, ug makakita siya ug sibsibanan.¹⁰ Ang katuyoan sa kawatan mao ang pagpangawat, ang pagpatay, ug ang pagpangguba. Apan ako mianhi dinhi sa kalibotan aron mahatagan ko ang mga tawo sa kinabuhi nga madagayaon.

¹¹ “Ako mao ang maayo nga magbalantay sa mga karnero. Ang maayo nga magbalantay andam nga magpakamatay alang sa iyang mga karnero.”¹² Dili siya sama sa tawo nga sinuholan lang nga magbantay. Kay ang sinuholan lang modagan kon may makita siyang nagaabot nga hayop nga manokob, ug biyaan lang niya ang mga karnero. Busa magkatibulaag ang mga karnero ug ang uban kanila matukob.¹³ Ang sinuholan mopalayo, tungod kay sinuholan man lang siya ug balewala lang kaniya kon unsa ang mahitabo sa mga karnero.^{14,15} Apan ako mao ang maayo nga magbalantay sa mga karnero. Ingon nga ako nailhan sa Amahan ug ako nakaila usab kaniya, nakaila usab ako sa akong mga karnero ug nakaila usab sila kanako. Ug ihatag ko ang akong kinabuhi alang kanila.¹⁶ May uban pa akong mga karnero nga wala dinhi sa inyong grupo *nga mga Judio*. Kinahanglan pasudlon ko usab sila. Maminaw sila kanako, ug ang tanan nga maminaw kanako mahimong usa lang ka panon nga may usa lang ka magbalantay.

¹⁷ “Gihigugma ako sa Amahan tungod kay ginahatag ko ang akong kinabuhi *alang kanila*, ug pagkahuman mabuhi ako pag-usab.”¹⁸ Walay makapatay kanako kon dili ko kini itugot. Apan kabubut-on ko nga ihatag ang akong kinabuhi. Akong pagbuot ang paghatag niini, ug pagbuot ko usab ang pagbawi niini. Mao kini ang giingon kanako sa Amahan.”

¹⁹ Tungod niadtong gisulti ni Jesus nagkasumpaki pag-usab ang mga Judio.²⁰ Daghan kanila ang nag-ingon, “Kini nga tawo gisudlan sa daotang espiritu ug buang-buang. Nganong nagpunay kamo ug paminaw kaniya?”²¹ Apan nag-ingon ang uban, “Ang tawo nga gigamhan sa daotang espiritu dili makatudlo ug sama niana. Ug usa pa, unsaon man pag-ayo sa usa ka tawo nga gigamhan sa daotan nga espiritu ang usa ka buta?”

Gisalikway si Jesus sa mga Judio

²² Miabot ang panahon sa pagsaulog sa Jerusalem sa Kasaulogan sa Paghalad sa Templo. Tingtugnaw kadto,²³ ug naglakaw-lakaw si Jesus didto sa templo, sa gitawag nga Balkon ni Solomon.²⁴ Mialirong ang mga Judio kaniya ug miingon sila, “Nganong dili mo pa man itug-an kanamo kon kinsa gayod ikaw? Diretsoha kamig sulti kon ikaw mao ang Cristo.”²⁵ Miingon si Jesus kanila, “Gisultihan ko na kamo kon kinsa gayod ako, apan dili kamo motuo kanako. Ang mga milagro nga gipabuhar sa Amahan kanako nagapamatuod usab kon kinsa gayod ako.”²⁶ Apan dili kamo motuo kanako tungod kay dili kamo kauban sa akong mga karnero.²⁷ Ang akong mga karnero maminaw kanako. Nakaila ako kanila ug nagasunod sila kanako.²⁸ Gihatagan ko silag kinabuhi nga walay kataposan, ug dili gayod sila mawala. Walay makaagaw kanila gikan sa akong kamot.²⁹ Gihatag sila kanako sa akong Amahan nga gamhanan sa tanan, ug wala gayoy makaagaw kanila gikan sa kamot sa Amahan.³⁰ Ako ug ang Amahan usa lang.”

³¹ Pagkadungog niadto sa mga Judio mipunit sila pag-usab ug mga bato aron batohon siya.³² Apan miingon si Jesus kanila, “Daghan ang gibuhar ko nga maayo nga kamo mismo nakakita. Ug gipabuhar kini kanako sa Amahan. Asa ba niining akong mga gipangbuhar ang nahimong hinungdan nga inyo akong batohon?”³³ Gitubag siya sa mga Judio, “Dili kami mobato kanimong tungod sa maayo nga buhar, kondili tungod sa imong gisulti batok sa Dios! Kay ikaw tawo man lang, apan nagaingon ka nga ikaw Dios.”

³⁴ Miingon si Jesus kanila, “Dili ba nahisulat man sa inyong Kasugoan nga miingon ang Dios nga kamo

^a 7 mga karnero: *mao ang mga tawo nga nagasunod kang Cristo*.

mga dios? ^{35,36} Ug nahibaloan nato nga tinuod kanunay ang nahisulat sa Kasulatan. Busa kon miingon ang Dios nga mga dios ang mga tawo nga gihatagan sa iyang mensahe, nganong nagaingon man kamo nga nagsulti ako batok sa Dios tungod kay miingon ako nga ako Anak sa Dios? Siya mismo ang nagpili ug nagpadala kanako dinhi sa kalibotan. ³⁷ Kon wala ako maghimo sa gipabuhat sa Amahan kanako, dili kamo angay nga motuo kanako. ³⁸ Apan kon gibuhat ko kini bisan dili ninyo gusto nga motuo sa akong *gisulti*, angay ninyong tuohan ang akong mga gipangbuhat, aron nga masayran gayod ninyo nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa kaniya.”

³⁹ Nagtinguha sila pag-usab sa pagdakop kang Jesus, apan nakalikay siya kanila.

⁴⁰ Mitabok pag-usab si Jesus sa Suba sa Jordan ug miadto sa dapit diin nangbautismo si Juan. Ug didto siya nagpuyo. ⁴¹ Daghang mga tawo ang miadto kaniya ug miingon, “Wala tinuod makahimog mga milagro si Juan, apan ang tanan nga iyang *gisulti* mahitungod niini nga tawo tinuod.” ⁴² Busa daghan sa mga tawo didto ang mituo kang Jesus.

Chapter 11

Ang Pagkamatay ni Lazaro

^{1,2} May usa ka tawo nga ginganlag Lazaro. Siya ug ang iyang mga igsoon nga si Maria ug si Marta nagpuyo sa Betania. Kini si Maria mao kadtong babaye nga mibubo ug pahumot sa mga tiil sa Ginoo ug iyang gipahiran sa iyang buhok. Ang iyang igsoon nga si Lazaro nagsakit. ³ Busa nagpadala ang managsoon nga babaye ug mensahe kang Jesus nga ang iyang gihigugma nga higala nagasakit. ⁴ Pagkadungog ni Jesus niini, miingon siya, “Dili siya mamatay sa iyang sakit, kondili nahitabo kini aron mapasidunggan ang Dios tungod sa iyang gahom ug aron ako nga Anak sa Dios mapasidunggan usab.”

⁵ Pinangga ni Jesus si Marta, si Maria ug si Lazaro. ⁶ Apan gipalabay pa niya ang duha ka adlaw human siya masayod nga si Lazaro nagsakit. ⁷ Unya, miingon siya sa iyang mga sumusunod, “Dali kamo, mobalik na kita sa Judea.” ⁸ Miingon ang iyang mga sumusunod, “Magtutudlo, dili pa lang dugay nga gitinguhaan ka nga batohon sa mga Judio didto? Ug karon mobalik ka pa didto?” ⁹ Miingon si Jesus, “Dili ba may 12 ka oras kon adlaw? Busa kon maglakaw ang tawo kon adlaw dili siya mapandol, tungod kay hayag pa.” ¹⁰ Apan kon maglakaw siya kon gabii mapandol siya tungod kay ngitngit.”^a ¹¹ Human niini miingon pa gayod si Jesus, “Ang atong higala nga si Lazaro natulog. Apan adtoon ko siya ug pukawon.” ¹² Mitubag ang iyang mga sumusunod, “Ginoo, kon natulog siya, mamaayo pa siya.” ¹³ Abi nilag tinuod nga natulog lang si Lazaro, apan ang buot ipasabot ni Jesus nga patay na si Lazaro. ¹⁴ Busa giingnan sila ni Jesus sa dayag, “Patay na si Lazaro. ¹⁵ Apan nagapasalamat ako nga wala ako didto kay alang kini sa inyong kaayohan, tungod kay may himuon ako aron modugang pa gayod ang inyong pagtuo kanako. Dali, adtoon nato siya.” ¹⁶ Busa si Tomas nga gitawag nga Kaluha miingon sa iyang mga kauban, “Mokuyog na lang kita bisan kon patyon kita uban kaniya.”

Si Jesus mao ang Nagahatag ug Kinabuhi

¹⁷ Sa pag-abot ni Jesus sa *Betania*, nabalitaan niya nga upat na ka adlaw nga nalubong si Lazaro. ¹⁸ Ang *Betania* mga tulo lang ka kilometro gikan sa Jerusalem. ¹⁹ Busa daghan nga mga Judio nga *taga-Jerusalem* ang nangadto aron pagduyog sa kasub-anan ni Marta ug ni Maria sa pagkamatay sa ilang igsoon.

²⁰ Sa pagkadungog ni Marta nga nagapadulong na si Jesus, migawas siya aron sa pagsugat kaniya, apan si Maria nagpabilin sa balay. ²¹ Pagkita ni Marta ug ni Jesus, miingon siya, “Ginoo, kon dinhi ka pa lang, wala unta mamatay ang akong igsoon.” ²² Apan nahibalo ako nga bisan karon mohatag ang Dios kanimo sa

^a 9,10 *Gisulti ni Jesus kini nga samingay aron ipahibalo kanila nga wala pay daotan nga mahitabo kanila didto sa Judea.*

bisan unsa nga imong pangayoon kaniya.”²³ Miingon si Jesus kaniya, “Mabanhaw ang imong igsoon.”²⁴ Mitubag si Marta, “Nahibalo ako nga mabanhaw siya sa kataposan nga adlaw kon banhawon na ang mga patay.”²⁵ Miingon si Jesus kaniya, “Ako ang nagabanhaw sa mga patay, ug ako usab ang nagahatag ug kinabuhi. Ang nagatuo kanako, bisan mamatay pa siya, mabuhi pag-usab.”²⁶ Si bisan kinsa nga nagakinabuhi ug nagatuo kanako dili na mamatay bisan kanus-a. Motuo ka ba niini?”²⁷ Mitubag si Marta, “Oo, Ginoo! Nagatuo gayod ako nga ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa Dios nga *among gihulat nga* moabot dinhi sa kalibotan.”

Naghilak si Jesus

²⁸ Human mosulti si Marta niini, mibalik siya sa ilang balay ug gitawag niya ang iyang igsoon nga si Maria ug gihunghongan, “Ania na ang Magtutudlo ug gipatawag ka niya.”²⁹ Pagkadungog niadto ni Maria, mitindog siya ug midali paggawas ug miadto kang Jesus.³⁰ (Wala pa makasulod si Jesus sa lungsod sa Betania. Didto pa lang siya sa dapit diin siya gitagbo ni Marta.)³¹ Pagkakita sa mga Judio nga nakigduyog sa kasub-anan ni Maria nga mitindog siya ug midali paggawas, gisunod nila siya, kay gipakaingon nilag moadto siya sa gilubngan aron mohilak didto.

³² Pag-abot ni Maria didto kang Jesus, miluhod siya ug miingon, “Ginoo, kon dinhi ka pa lang, wala unta mamatay ang akong igsoon.”³³ Pagkakita niya nga naghilak si Maria ug ingon man ang mga kauban niini nga mga Judio, natandog gayod ang iyang kasingkasing.³⁴ Nangutana dayon siya kanila, “Asa ninyo siya gilubong?” Mitubag sila, “Dali Ginoo, itudlo namo kanimo.”³⁵ Mihilak si Jesus.³⁶ Busa miingon ang mga Judio, “Nakita ninyo kon unsa kadako ang iyang paghigugma kang Lazaro!”³⁷ Apan ang uban miingon, “Dili ba giayo man niya ang mga mata sa buta? Nan, nganong wala man niya mapugngi ang kamatayon ni Lazaro?”

Gibanhaw ni Jesus si Lazaro

³⁸ Natandog pag-usab ang kasingkasing ni Jesus. Ug miadto dayon sila didto sa gilubngan kang Lazaro. Usa kini ka langub nga gitakloban ug usa ka bato.³⁹ *Pag-abot nila didto*, miingon si Jesus, “Kuhaa ninyo ang bato.” Apan miingon si Marta nga igsoon sa namatay, “Ginoo, baho na siya karon, kay upat na ka adlaw nga siya gilubong!”⁴⁰ Miingon si Jesus kaniya, “Dili ba nga miingon man ako kanimo nga kon motuo ka, makita mo ang gahom sa Dios?”⁴¹ Busa gikuha nila ang bato. Mihangad si Jesus sa langit ug miingon, “Amahan nagapasalamat ako kanimo tungod kay gipaminawan mo ako.”⁴² Nasayod ako nga kanunay ka nga nagapaminaw kanako, apan gisulti ko kini alang sa mga tawo nga ania karon nag-alirong kanako, aron motuo sila nga ikaw mao ang nagpadala kanako *dinhi sa kalibotan*.”⁴³ Human niyag sulti niini, misinggit siya, “Lazaro, gawas ngari!”⁴⁴ Ug migawas ang namatay *nga si Lazaro* nga ang iyang kamot ug tiil naputos pa sa mga panapton, ug ang iyang nawong naputos usab sa panyo. Miingon si Jesus kanila, “Badbari ninyo siya ug palakta.”

Nagplano ang mga Kadagkoan sa mga Judio nga Patyon si Jesus

(Mt. 26:1-5; Mc. 14:1,2; Lu. 22:1,2)

⁴⁵ Daghan sa mga Judio nga mibisita sa ilang Maria ang nakakita sa gibuhat ni Jesus ug mituo kaniya.⁴⁶ Apan ang uban kanila miadto sa mga Pariseo ug misugilon sa gibuhat ni Jesus.⁴⁷ Busa gitawag sa mga Pariseo ug sa mga kadagkoan sa mga pari ang tanan nga membro sa Korte sa mga Judio. Ug sa dihang nagtigom na sila, nag-ingon sila, “Unsa man ang atong buhaton? Daghan nga mga milagro ang ginabuhat niini nga tawo.”⁴⁸ Kon pasagdan lang nato siya, ang tanan motuo na kaniya *nga siya mao ang gipadala sa Dios nga mahimong hari sa Israel*. Ug kon mahitabo kini, sulungon kita sa mga sundalo sa Roma ug gub-on nila ang atong templo ug ang atong tibuok nasod!”⁴⁹ Apan ang usa sa mga kauban nila nga si Caifas, nga pangulong pari niadtong tuiga, miingon, “Mga wala gayod kamoy alamag!”⁵⁰ Wala ba kamo makahunahuna nga mas maayo pa nga usa lang ka tawo ang mamatay alang sa atong nasod kay sa ang

tibuok nasod ang mawala?”⁵¹ Kining iyang gisulti dili iyang kaugalingon nga panghunahuna, kondili ingon nga pangulong pari niadtong tuiga, natagna niya nga kinahanglan nga mamatay si Jesus alang sa mga Judio.⁵² Ug dili lang alang kanila, kondili alang usab sa tanan nga anak sa Dios nga nagkatibulaag sa ubang lugar, aron matigom ug mahiusa silang tanan.⁵³ Sukad niadtong adlaw nagplano na ang kadagkoan sa mga Judio sa pagpatay kang Jesus.⁵⁴ Busa wala na magpakita si Jesus didto sa mga *lungsod sa mga* Judio, kondili miadto siya sa lugar nga duol sa kamingawan, sa usa ka lungsod nga gitawag Efraim. Mipuyo siya didto uban sa iyang mga sumusunod.

⁵⁵ Karon, hapit na ang kasaulogan sa mga Judio nga gitawag nga Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel. Busa daghang mga tawo ang miadto sa Jerusalem aron nga sa dili pa moabot ang kasaulogan makapanghinlo na sila sa ilang kaugalingon *sumala sa nabatasan sa ilang relihiyon*.⁵⁶ Gipangita nila si Jesus didto sa templo apan wala nila makita. Busa nagpangutan-anay sila, “Sa inyong hunahuna, dili siguro siya moanhi *dinhi* sa kasaulogan, di ba?”⁵⁷ Niadto diay nga higayon nagsugo nang daan ang mga kadagkoan sa mga pari ug ang mga Pariseo nga si bisan kinsa nga masayod kon asa si Jesus kinahanglan mosulti kanila aron madakop nila siya.

Chapter 12

Gibuboan ni Maria ug Pahumot ang Tiil ni Jesus (Mt. 26:6-13; Mc. 14:3-9)

¹ Unya, sa dihang unom na lang ka adlaw una moabot ang kasaulogan, miadto si Jesus sa Betania, sa lugar ni Lazaro nga iyang gibanhaw.² Nag-andam silag panihapon alang kang Jesus. Si Lazaro usa sa mga kauban ni Jesus nga nagkaon diha sa lamisa. Si Marta mao ang nagsilbe.³ Unya si Maria mikuha ug mga tunga sa litrong mahalong pahumot nga gikan sa tanom nga nardo. Gibubo niya kini sa tiil ni Jesus. Pagkahuman gitrapohan niya sa iyang buhok. Ug nalukop ang tibuok balay sa kahumot niadtong pahumot.⁴ Usa sa mga kauban ni Jesus didto mao si Judas Iscariote, nga mao ang magluib kaniya. Miingon si Judas,⁵ “Ang bili nianang pahumot mga usa gayod ka tuig nga suweldo sa usa ka tawo. Nganong wala man kana ibaligya ug ang halin ipanghatag ngadto sa mga kabos?”⁶ Gisulti niya kini, dili tungod kay naluoy siya sa mga kabos, kondili tungod kay kawatan siya. Siya mao ang nagakupot sa ilang kuwarta ug nagapangawkaw siya niini.⁷ Apan miingon si Jesus, “Pasagdi siya! Ipatago lang kaniya ang nahibilin nga pahumot aron itagana sa akong lubong.”⁸ Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban, apan ako dili ninyo kanunayng ikauban.”

Ang Plano nga Patyon si Lazaro

⁹ Daghang mga Judio ang nakabalita nga didto si Jesus sa Betania, busa nangadto sila didto. Nangadto sila dili lang tungod kang Jesus, kondili gusto usab nila nga makita si Lazaro nga iyang gibanhaw.¹⁰ Busa giplano sa kadagkoan sa mga pari nga patyon usab si Lazaro,¹¹ kay tungod kaniya, daghan sa mga Judio ang namiya kanila ug nagtuo kang Jesus.

Ang Madaogon nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem (Mt. 21:1-11; Mc. 11:1-11; Lu. 19:28-40)

¹² Pagkasunod adlaw, nabalitaan sa daghang mga tawo nga mitambong sa kasaulogan nga si Jesus nagpadulong na sa Jerusalem.¹³ Busa nagkuha silag mga palwa sa palmera ug gitagbo nila si Jesus, ug naninggit, “Dayegon ta ang Dios! Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala! Dayegon ta ang Hari sa Israel!”¹⁴ Nakakaplag si Jesus ug usa ka asno^a nga batan-on pa ug iya kining gisakyan. Sa iyang gihimo natuman ang *giingon sa Dios sa* Kasulatan nga nagaingon:

¹⁵ “Kamo nga mga taga-Sion,

^a 15 asno: *mananap nga sama sa kabayo. Kon sa English, donkey.*

ayaw kamo kahadlok,
 Tungod kay ang inyong hari nagaabot,
 nga nagasakay sa asno nga batan-on pa.”

¹⁶ Niadtong panahona, ang mga sumusunod ni Jesus wala pa makasabot kon unsa ang kahulogan niadtong nanghitabo. Apan sa dihang mibalik na si Jesus sa langit, ayha pa nila nahinumdoman nga ang gihimo niadtong mga tawo mao gayod diay ang nasulat sa Kasulatan.

¹⁷ Daghang mga tawo ang nakakita sa pagtawag ug pagbanhaw ni Jesus kang Lazaro gikan sa iyang lubnganan. Ug kini nga mga tawo namalita sa nahitabo. ¹⁸ Busa daghang mga tawo ang misugat kang Jesus, tungod kay nabalitaan nila kadtong milagro nga iyang gibuhat. ¹⁹ Busa nagsultihanay ang mga Pariseo, “Tan-awa ninyo, ang tanan nga mga tawo nagsunod na kaniya. Wala na gayod kitay mahimo!”

May mga Griego nga Nangita kang Jesus

²⁰ May mga Griego usab nga nangabot sa Jerusalem aron motambong sa kasaulogan ug mosimba sa Dios. ²¹ Nangadto sila kang Felipe nga taga-Betsaida. Kini nga dapit sakop sa Galilea. Miingon ang mga Griego, “Gusto unta namo nga makigkita kang Jesus.” ²² Gisultihan ni Felipe si Andres ug silang duha nangadto kang Jesus aron sultihan siya. ²³ Miingon dayon si Jesus kanila, “Karon miabot na ang higayon nga mapasidunggan ang Anak sa Tawo. ²⁴ Sultihan ko kamo sa tinuod, kon ang usa ka binhi dili ilubong sa yuta, kana magpabilin lang gayod nga usa ka binhi. Apan kon ilubong ug mamatay, motubo kini ug mamunga.” ²⁵ Ang tawo nga hilabihan ang paghigugma sa iyang kinabuhi kawad-an hinuon niini, apan ang dili manghinugon sa iyang kinabuhi *tungod kanako* makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan. ²⁶ Si bisan kinsa nga buot mag-alagad kanako kinahanglan mosunod kanako, aron nga kon asa ako atua usab ang akong sulugoon. Ang tawo nga nagaalagad kanako pasidunggan sa Amahan.”

Misulti si Jesus Mahitungod sa Iyang Kamatayon

²⁷ *Miingon pa gayod si Jesus*, “Karon naglibog ako. Unsa ba ang akong isulti? Moingon ba ako sa Amahan nga dili na lang niya ako paantuson? Apan mao kini ang katuyoan sa akong pag-anhi dinhi, nga mag-antos sa mga kasakit niining panahona.” ²⁸ *Miingon dayon si Jesus sa Amahan*, “Amahan, ipakita ang imong gahom sa mga tawo.” Ug dayon may tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Gipakita ko na *pinaagi kanimo*, ug ipakita ko pa pag-usab.”

²⁹ Ang mga tawo nga nanambong didto nakadungog sa maong tingog. Nag-ingon sila, “Midalugdog!” Apan ang uban nag-ingon, “Nakigsulti kaniya ang anghel!” ³⁰ Apan miingon si Jesus kanila, “Gipadungog kadto sa Dios dili alang kanako kondili alang kaninyo. ³¹ Sukad karon hukman na niya ang *mga tawo sa kalibotan*. Ug mabuntog na niya si Satanas nga mao ang nagagahom niining kalibotan. ³² Ug kon bayawon na gani ako gikan sa yuta, paduolon ko ang tanan nga mga tawo ngari kanako.” ³³ (Sa iyang pagsulti niadtong, gisulti niya kon unsa nga klase sa kamatayon ang iyang pagaantuson.) ³⁴ Mitubag ang mga tawo kaniya, “Sumala sa Kasugoan magakinabuhi ang Cristo sa walay kataposan. Busa nganong nag-ingon ka man nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mamatay? Kinsa man gayod kanang Anak sa Tawo nga imong giingon?” ³⁵ Gitubag sila ni Jesus, “Hapit nang mawala ang suga diha sa inyong taliwala. Busa samtang ania pa kini pagkinabuhi kamo diha niini nga suga, kay basin kon maabtan kamo sa kangitngit. Kay ang nagalakaw diha sa kangitngit dili makahibalo kon asa siya nagapadulong. ³⁶ Busa tuohi ninyo *ako nga mao* ang suga samtang ania pa *ako* uban kaninyo, aron malamdagan ang inyong hunahuna.”^b

^a ²⁴ Ang buot ipasabot ni Jesus nga siya parehas niana, *tungod kay kon mamatay na siya, daghan ang mahatagan ug bag-o nga kinabuhi.*

^b ³⁶ aron malamdagan ang inyong hunahuna: *sa literal*, aron mahimong mga anak kamo sa kahayag.

Dili Motuo ang mga Judio kang Jesus

Human siya mosulti niadto milakaw siya ug mitago gikan kanila.³⁷ Bisan nakakita na gayod sila sa daghan nga mga milagro nga gipangbuhat ni Jesus, wala gihapon sila motuo kaniya.³⁸ Busa napamatud-an ang giingon ni propeta Isaias,

“Ginoo, walay mituo sa among gibalita.

Wala sila masayod nga gipakita mo na kanila ang imong gahom.”

^{39,40} Miingon pa gayod si Isaias,

“Gibutaan sila sa Dios aron dili sila makakita, ug gitakpan niya ang ilang mga hunahuna aron dili sila makasabot,

kay basin pag mobalik sila ngadto sa Dios ug ayohon niya sila.”

Busa mao kini ang hinungdan kon nganong wala sila motuo *kang Jesus*.⁴¹ Gisulti kadto ni Isaias tungod kay nakita niya ang gahom ni Jesus ug naghisgot siya mahitungod kaniya.

⁴² Apan bisan pa niana, daghang kadagkoan sa mga Judio ang mituo kang Jesus. Apan wala lang sila magpadayag sa ilang pagtuo tungod kay nahadlok sila nga dili na sila pasudlon sa mga Pariseo diha sa mga simbahan sa mga Judio.⁴³ Kay gipalabi man nila ang pagdayeg sa mga tawo kay sa pagdayeg sa Dios.

Ang Pulong ni Jesus maoy Mohukom sa Tawo

⁴⁴ Misulti si Jesus sa makusog, “Kon ang tawo magtuo kanako, dili lang ako ang iyang gituohan kondili nagatuo usab siya sa nagpadala kanako.⁴⁵ Ang nakakita kanako nakakita usab sa nagpadala kanako.

⁴⁶ Mianhi ako dinhi sa kalibotan sa paglamdag sa hunahuna sa mga tawo, aron nga si bisan kinsa nga magtuo kanako dili magpabilin sa kangitngit.⁴⁷ Kon may nakadungog sa akong mga gipanudlo apan dili motuman niini, dili ako ang mohukom kaniya *nga silotan*. Kay wala ako moanhi dinhi sa kalibotan aron hukman ang mga tawo kondili aron luwason sila.⁴⁸ Adunay maghukom sa mga tawo nga nagasalikway kanako ug dili modawat sa akong mga gipanudlo; ang mga pulong nga akong gipanudlo mao ang maghukom kanila sa kataposang adlaw!⁴⁹ Kay ang akong mga gipanudlo dili gikan kanako kondili gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. Siya mao ang nagsugo kanako kon unsa ang akong itudlo.⁵⁰ Ug nahibalo ako nga ang iyang mga sugo, nga iyang giingon kanako nga akong itudlo, nagahatag ug kinabuhi nga walay kataposan. Busa ginasulti ko kaninyo ang tanan nga iyang gipasulti kanako.”

Chapter 13

Gihugasan ni Jesus ang mga Tiil sa Iyang mga Sumusunod

¹ Sa wala pa moabot ang adlaw sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel, nahibalo nang daan si Jesus nga miabot na ang higayon nga mogikan na siya niining kalibotan ug mobalik sa Amahan. Gimahal gayod niya ang iyang mga sumusunod dinhi sa kalibotan, ug hangtod sa kataposan gipakita niya ang iyang pagmahal kanila.

² *Sa pagkagabii niana*, nanihapon si Jesus ug ang iyang mga sumusunod. Gisulod nang daan ni Satanas sa hunahuna ni Judas nga anak ni Simon Iscariote^a nga luiban niya si Jesus.³ Nahibalo si Jesus nga ang tanan *nga gahom* gihatag na sa Amahan kaniya. Nahibalo usab siya nga sa Dios siya naggikan ug sa Dios usab siya mobalik.⁴ Samtang diha pa sa lamisa ang iyang mga sumusunod, mitindog siya ug naghukas sa iyang kupo. Unya mikuha siyag tualya ug iya kining gibakos.⁵ Gibuboan dayon niyag tubig ang palanggana ug gipanghugasan niya ang mga tiil sa iyang mga sumusunod, ug gipahiran sa tualya nga iyang gibakos.

^a 2 Simon Iscariote: *tingali ang buot ipasabot*, Simon nga taga-Kerioth.

⁶ Sa pag-abot niya kang Simon Pedro, miingon si Simon kaniya, “Ginoo, hugasan mo ba ang akong mga tiil?” ⁷ Gitubag siya ni Jesus, “Karon dili mo pa masabtan kon unsa ang kahulogan niining akong ginabuhat, apan masabtan mo ra kini sa kaulahian.” ⁸ Miingon si Pedro, “Dili gayod mahimo nga ikaw ang mohugas sa akong mga tiil.” Apan miingon si Jesus kaniya, “Kon dili ka magpahugas sa imong mga tiil kanako, dili ka na akong kauban.” ⁹ Busa miingon si Simon Pedro, “*Kon mao kana* Ginoo, dili lang ang akong mga tiil ang imong hugasan, kondili apil usab ang akong mga kamot ug ang akong ulo.” ¹⁰ Apan miingon si Jesus, “Ang naligo na, limpyo na ang iyang tibuok lawas, ug dili na kinahanglan nga hugasan pa gawas lamang sa iyang mga tiil. Limpyo na kamo, apan dili kamong tanan.” ¹¹ (Miingon siya nga dili limpyo ang tanan tungod kay nahibalo siya kon kinsa ang magluib kaniya.)

¹² Sa nahugasan na ni Jesus ang ilang mga tiil, gisul-ob niya pag-usab ang iyang kupo ug mibalik sa lamisa. Nangutana siya kanila, “Nasabtan ba ninyo kon unsa ang kahulogan sa akong gibuhat kaninyo?” ¹³ Gitawag ninyo ako nga Magtutudlo ug Ginoo, ug husto kana, kay ako man gayod ang inyong Magtutudlo ug Ginoo. ¹⁴ Kon ako man gani nga inyong Ginoo ug Magtutudlo naghugas sa inyong mga tiil, angayan usab nga maghinugasay kamo sa inyong mga tiil. ¹⁵ Gibuhat ko kini isip panig-ingnan aron inyo usab nga sundon. ¹⁶ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga walay sulugoon nga molabaw pa sa iyang agalon, ug walay sinugo nga molabaw pa sa nagsugo kaniya. ¹⁷ Karon nga nahibaloan na ninyo kini nga mga butang, bulahan kamo kon inyo kining buhaton.

¹⁸ “Wala ako moingon nga bulahan kamong tanan, kay nakaila ako sa akong mga pinili. Apan kinahanglan nga matuman ang giingon sa Kasulatan nga ang tawo nga nakigsalo kanako sa pagkaon mao pa ang magluib kanako. ¹⁹ Ginasulti ko na kining daan kaninyo samtang wala pa mahitabo, aron nga kon mahitabo na motuo kamo nga ako mao gayod ang Cristo. ²⁰ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang modawat sa mga tawo nga akong ipadala nagadawat usab kanako, ug ang nagadawat kanako nagadawat usab sa nagpadala kanako.”

Misulti si Jesus nga May Magluib Kaniya
(Mt. 26:20-25; Mc. 14:17-21; Lu. 22:21-23)

²¹ Human kadto masulti ni Jesus, naguol gayod siya. Miingon siya, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga usa kaninyo ang magluib kanako.” ²² Nagtinan-away ang iyang mga sumusunod nga naglibog kon kinsa kanila ang iyang gitumong. ²³ Ang usa sa mga sumusunod nga gimahal gayod ni Jesus nagalingkod didto sa iyang tapad. ²⁴ Gisinyasan siya ni Simon Pedro nga pangutan-on si Jesus kon kinsa ang iyang buot ipasabot. ²⁵ Busa midip-ig siya kang Jesus ug nangutana kon kinsa ang magluib kaniya. ²⁶ Mitubag si Jesus, “Ituslob ko kining pan, ug kon kinsa ang akong hatagan, siya mao ang magluib kanako.” Dayon gituslob niya ang pan ug gihatag niya kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. ²⁷ Pagkadawat ni Judas niadtong pan, misulod si Satanas diha kaniya. Miingon dayon si Jesus kaniya, “Sige, himoa na dayon ang imong buhaton.” ²⁸ (Walay usa niadtong mga nanihapon nga nakasabot kon nganong misulti si Jesus niadto kang Judas. ²⁹ Naghunahuna ang uban nga mga sumusunod nga gisugo lang siya ni Jesus nga magpalit sa ilang nga kinahanglanon alang sa kasaulogan, o kaha maghatag ug limos sa mga kabos, kay si Judas mao ang nagkupto sa ilang kuwarta.) ³⁰ Sa nakaon na ni Judas ang pan migawas dayon siya. Gabii na kadto.

Ang Bag-o nga Sugo

³¹ Sa dihang nakagawas na si Judas, miingon si Jesus, “Karon, ako nga Anak sa Tawo pasidunggan na, ug pinaagi kanako ang Dios pasidunggan usab. ³² Ug kon pinaagi kanako dayegon ang Dios, ipakita usab niya nga ako dalaygon usab. Ug kini buhaton dayon niya. ³³ Kamo nga giisip ko nga akong mga anak, dili na ako makig-uban kaninyo ug dugay. Mangita kamo kanako, apan sama sa akong giingon sa *mga kadagkoan* sa mga Judio, ingnon ko usab kamo karon nga dili kamo makaadto sa akong adtoan. ³⁴ Busa karon ihatag ko kaninyo ang usa ka bag-o nga sugo: paghigugmaay kamo. Kon unsa ang akong

paghigugma kaninyo kinahanglan sama usab niana ang inyong paghigugma sa usag usa. ³⁵ Kon maghigugmaay kamo, masayran sa tanan nga kamo akong mga sumusunod.”

Gitagna ni Jesus ang Paglimod ni Pedro
(Mt. 26:31-35; Mc. 14:27-31; Lu. 22:31-34)

³⁶ Karon, gipangutana siya ni Simon Pedro, “Ginoo, asa ka ba moadto?” Mitubag si Jesus. “Sa pagkakaran dili ka makauban kanako sa akong adtoan, apan sa kaulahian mosunod ka ra usab didto.”

³⁷ Apan nangutana si Pedro, “Ginoo, nganong dili man ako makauban kanimo karon? Andam man ako nga magpakamatay alang kanimo.” ³⁸ Gitubag siya ni Jesus, “Unsa, andam ka ba gayod nga magpakamatay alang kanako? Timan-i kini: sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo na ako sa makatulo gayod ka beses.”

Chapter 14

Si Jesus mao ang Dalan Ngadto sa Amahan

¹ Miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamog kaguol. Salig kamo sa Dios ug salig usab kamo kanako. ² Didto sa balay sa akong Amahan adunay daghang lawak. Mouna ako didto aron sa pag-andam ug lugar alang kaninyo. Dili ako mosulti niini kaninyo kon dili pa kini tinuod. ³ Kon tua na ako didto ug makaandam na ug lugar alang kaninyo, mobalik ako aron kuhaon kamo, aron nga kon asa ako atua usab kamo. ⁴ Ug nahibaloan ninyo ang dalan paingon sa lugar nga akong pagaadtoan.” ⁵ Miingon si Tomas kaniya, “Ginoo, wala kami masayod kon asa ikaw moadto, busa unsaon namo pagkasayod sa dalan?” ⁶ Mitubag si Jesus kaniya, “Ako mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi. Walay makaadto sa Amahan kon dili pinaagi kanako. ⁷ Kon nakaila kamo kanako, makaila usab kamo sa akong Amahan. Ug gani sukad karon nakaila ug nakakita na kamo kaniya.”

⁸ Miingon si Felipe kaniya, “Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan ug igo na kana alang kanamo.” ⁹ Mitubag si Jesus, “Dugay na ang atong panag-uban, Felipe, apan wala pa gayod diay ikaw makaila kanako? Ang nakakita kanako nakakita usab sa Amahan. Nganong nagaingon ka pa nga ipakita ko kaninyo ang Amahan? ¹⁰ Unsa, wala ba ikaw motuo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga akong ginasulti kaninyo dili gikan kanako. Ang Amahan nga ania kanako mao ang nagabuhat sa mga butang nga akong ginabuhat. ¹¹ Tuohi ninyo ako nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako. Kon dili ninyo gustong tuohan ang akong ginasulti, tuohi na lang ninyo ako tungod sa akong mga binuhatan. ¹² Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang nagatuo kanako magbuhat usab sa akong ginabuhat ug mas labaw pa gayod ang iyang buhaton, tungod kay mobalik na ako sa Amahan. ^{13,14} Buhaton ko ang bisan unsa nga inyong pangayoon kanako, aron mapasidunggan ang Amahan pinaagi kanako nga iyang Anak. Bisana unsa ang inyong hangyoon kanako pinaagi sa akong ngalan^a buhaton ko kini.”

Ang Espiritu Santo nga Gisaad ni Jesus

¹⁵ “Kon gihigugma ninyo ako, tumana ninyo ang akong mga sugo. ^{16,17} Ug pangayoon ko sa Amahan nga padalhan niya kamog laing Magdadasig. Kini nga Magdadasig walay lain kondili ang Espiritu *Santo* nga mao ang magtudlo kaninyo sa kamatuoran. Ug magapabilin siya kaninyo sa walay kataposan. Dili siya dawaton sa mga tawo sa kalibotan tungod kay dili nila siya makita ug wala sila makaila kaniya. Apan nailhan ninyo siya tungod kay siya kauban ninyo, ug kanunay magapuyo diha kaninyo.

¹⁸ “Dili ko kamo biyaan nga walay kauban; mobalik ako diha kaninyo. ¹⁹ Hapit na ako mawala sa panan-aw sa mga tawo dinhi sa kalibotan, apan kamo makakita kanako. Ug tungod kay ako buhi man,

^a 13,14 sa akong ngalan: *tingali ang buot ipasabot*, tungod kay kamo anaa kanako.

mabuhi usab kamo.^{a 20} Pag-abot nianang adlaw,^b masayran gayod ninyo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako usab anaa kaninyo.

²¹ “Ang nagadawat ug nagatuman sa akong mga sugo mao ang nagahigugma kanako. Ug ang nagahigugma kanako higugmaon usab sa akong Amahan. Higugmaon ko usab siya ug ipaila ko kaniya kon kinsa gayod ako.” ²² Unya gipangutana siya ni Judas (dili kini si Judas Iscariote), “Ginoo, nganong sa amo ka lang magpaila kon kinsa ka gayod? Nganong dili ka magpaila sa tanan?” ²³ Mitubag si Jesus kaniya, “Ang nagahigugma kanako magatuman sa akong mga pulong; higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami magapuyo kaniya.” ²⁴ Apan ang wala nagahigugma kanako wala nagatuman sa akong mga pulong. Kining mga pulonga nga inyong nadungog dili gikan kanako, kondili gikan sa Amahan nga nagpadala kanako.

²⁵ “Kining mga butanga ginasulti ko nang daan kaninyo samtang kauban pa ninyo ako.” ²⁶ Apan *kon makagikan na ako*, ang Magdadasig nga mao ang Espiritu Santo mao ang ipadala sa Amahan puli kanako. Siya ang magtudlo kaninyo sa tanan nga mga butang, ug magpahinumdom kaninyo sa tanan nga akong giingon kaninyo.

²⁷ “Ayaw kamo kaguol ug ayaw kamo kahadlok, tungod kay ang kalinaw ibilin ko kaninyo. Ang akong kalinaw mismo ihatag ko kaninyo, dili kini sama sa kalinaw nga gihatag sa kalibotan.” ²⁸ Nadungog ninyo ang akong giingon kaninyo nga mogikan ako apan mobalik ra ako kaninyo. Kon gihigugma ninyo ako, unta malipay kamo nga makaadto ako sa Amahan nga mas gamhanan pa kay kanako.” ²⁹ Gisulti ko nang daan kini kaninyo samtang wala pa mahitabo, aron nga kon mahitabo na molig-on pa gayod ang inyong pagtuo kanako.” ³⁰ Dili na ako magdugay sa pagpakigsulti kaninyo, tungod kay nagaabot na *si Satanas nga mao* ang nagagahom sa kalibotan. Wala siyay gahom kanako.” ³¹ Apan aron masayran sa tibuok kalibotan nga ginahigugma ko ang Amahan, ginasunod ko ang tanan nga iyang ginapabuhar kanako. Dali na. Manlakaw na kita.”

Chapter 15

Si Jesus ang Tinuod nga Punoan sa Ubas

¹ *Nagpadayon si Jesus sa pagsulti*, “Ako ang tinuod nga punoan sa ubas, ug ang akong Amahan mao ang tig-atiman.” ² Ang akong mga sanga nga dili mamunga putlon niya, ug ang matag sanga nga mamunga, pul-ungan niya aron mamunga pa gayod ug daghan.” ³ Kamo nahinloan na pinaagi sa pulong nga akong giingon kaninyo.” ⁴ Pabilin kamo kanako, ug magpabilin usab ako kaninyo. Ingon nga ang sanga dili makapamunga kon dili magpabilin sa punoan, kamo dili usab makapamunga^c kon mobulag kamo kanako.

⁵ “Ako mao ang punoan sa ubas, ug kamo ang akong mga sanga. Ang tawo nga nagapabilin kanako ug ako diha kaniya, maoy mamungag daghan, kay kon wala ako kaninyo wala gayod kamoy mahimo.” ⁶ Ang tawo nga mobulag kanako ibalibag, sama sa mga sanga nga ibalibag ug unya malaya, dayon tigomon ug ilabay ngadto sa kalayo aron masunog.” ⁷ Kon magpabilin kamo kanako ug tipigan ninyo sa inyong mga kasingkasing ang akong mga pulong, makapangayo kamo kanako bisan unsa nga inyong gusto, ug madawat ninyo kini.” ⁸ Kon padayon kamo nga mamungag daghan, dayegon sa mga tawo ang akong Amahan, ug pinaagi niini masayran nga kamo akong mga sumusunod.” ⁹ Kon unsa ang paghigugma sa Amahan kanako mao usab ang akong paghigugma kaninyo. Pabilin kamo sa akong gugma.” ¹⁰ Kon tumanon ninyo ang akong mga sugo, magpabilin ang akong paghigugma kaninyo; sama kanako nga nagatuman usab sa mga sugo sa akong Amahan, busa nagpadayon usab ang iyang paghigugma kanako.

^a 19 tungod kay ako buhi man, mabuhi usab kamo: *buot ipasabot*, tungod kay ako may kinabuhi nga walay kataposan, kamo may kinabuhi usab nga walay kataposan.

^b 20 nianang adlaw: *buot ipasabot*, ang iyang pagkabanhaw.

^c 4 makapamunga: *buot ipasabot*, makabuhat sa maayo nga mga binuhatan.

¹¹“Gisulti ko kini kaninyo aron malipay usab kamo sama kanako, ug mahimong hingpit gayod ang inyong kalipay. ¹²Mao kini ang akong sugo kaninyo: paghigugmaay kamo sama sa akong paghigugma kaninyo. ¹³Kon adunay tawo nga magpakamatay alang sa iyang mga higala, kana nga paghigugma dili na gayod malabwan. ¹⁴Mga higala ko kamo kon tumanon ninyo ang akong mga sugo. ¹⁵Dili ko na kamo tawgon nga mga sulugoon, kay ang sulugoon wala masayod kon unsa ang ginabuhat sa iyang agalon. Kondili tawgon ko na kamo karon nga akong mga higala, kay kon unsa ang akong nadungog gikan sa akong Amahan mao usab ang akong gisulti kaninyo. ¹⁶Dili kamo ang nagpili kanako kondili ako ang nagpili kaninyo. Gipili ko kamo aron manglakaw ug mamunga sa mga bunga nga molungtad; aron nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Amahan pinaagi sa akong ngalan ihatag niya kaninyo. ¹⁷Busa mao kini ang akong sugo kaninyo: paghigugmaay kamo.”

Ang mga Nagatuo kang Jesus Gikasilagan sa mga Tawo sa Kalibotan

¹⁸*Miingon pa gayod si Jesus,* “Kon gikasilagan kamo sa *mga tawo sa kalibotan, ayaw kamo katingala tungod kay* nahibalo kamo nga ako mao ang una nilang gikasilagan. ¹⁹Kon sama kamo sa mga tawo sa kalibotan, higugmaon nila kamo. Apan gikasilagan nila kamo tungod kay dili nila kamo kauban, kondili gipili ko kamo gikan kanila. ²⁰Hinumdomi ninyo ang akong gisulti kaninyo nga walay sulugoon nga labaw sa iyang agalon. Busa kon gilutos nila ako, kamo usab lutoson nila. (Ug kon tumanon nila ang akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong.) ²¹Kining tanan buhaton nila kaninyo tungod kay nagatuo kamo kanako, ug wala sila makaila sa nagpadala kanako. ²²Kon wala ako moanhi dinhi sa kalibotan ug magtudlo kanila, wala unta silay tulubagon, apan karon dili na gayod sila makapangulipas sa ilang mga sala. ²³Ang nasilag kanako, nasilag usab sa akong Amahan. ²⁴Kon wala ako maghimo ug mga milagro sa ilang taliwala, nga walay laing makahimo, wala unta silay tulubagon. Apan bisan nakita na gayod nila ang akong mga gihimo, nasilag pa gihapon sila kanako ug sa akong Amahan. ²⁵Sa ilang ginabuhat natuman ang nahisulat sa ilang Kasugoan nga nagaingon, ‘Gikasilagan nila ako sa walay igong hinungdan.’”

²⁶*Miingon dayon si Jesus kanila,* “Ipadala ko kaninyo ang Espiritu *Santo* nga gikan sa Amahan. Siya mao ang Magdadasig ug siya usab ang magtutudlo sa kamatuoran. Ug kon moabot na siya, mosulti siya mahitungod kanako. ²⁷Ug kamo kinahanglan mosulti usab *mahitungod kanako* tungod kay kauban ko na kamo sukad pa kaniadto.^a

Chapter 16

¹“Gisulti ko nang daan kaninyo kining mga butanga aron nga *bisan unsa pa ang mahitabo sa kaulahian* dili mawala ang inyong pagtuo kanako. ²Papahawaon nila kamo sa ilang mga simbahan, ug moabot ang panahon nga si bisan kinsa nga mopatay kaninyo maghunahuna nga nakaalagad siya sa Dios. ³Buhaton nila kini kaninyo tungod kay wala sila makaila sa Amahan o kanako. ⁴Apan gisulti ko kini kaninyo aron nga kon moabot na ang panahon nga buhaton nila kini kaninyo, mahinumdoman ninyo nga gipasidan-an ko na kamong daan.”

Ang Buhat sa Espiritu Santo

“Kining mga butanga wala ko isulti kaninyo kaniadto kay kauban pa ninyo ako. ⁵Apan karon mobalik na ako sa nagpadala kanako, ug wala gayoy nangutana bisan usa kaninyo kon asa ako moadto. ⁶Karon nga gisultihan ko na kamo, naguol gayod kamo. ⁷Apan sa pagkatinuod, mas makaayo alang kaninyo nga mobiya ako dinhi, kay kon dili ako mobiya, ang Magdadasig dili moabot kaninyo. Apan kon mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo. ⁸Ug kon moabot na siya dinhi sa kalibotan, pailhon niya ang mga tawo nga sila mga makasasala, nga ako matarong ug nga ang Dios magahukom kanila. ⁹Pailhon niya ang mga tawo nga sila mga makasasala, tungod kay wala sila motuo kanako. ¹⁰Pailhon niya sila nga ako matarong tungod kay

^a 27 sukad pa kaniadto: *siguro ang buot ipasabot* sukad pa sa pagsugod sa akong pagpanudlo.

moadto ako sa Amahan ug dili na kamo makakita kanako. ¹¹ Ug pailhon usab niya sila nga ang Dios magahukom kanila, kay nahukman na *si Satanas nga mao* ang nagagahom *sa mga tawo* sa kalibotan.

¹² “Daghan pa unta ang akong isulti kaninyo, apan dili pa kamo makasabot niini karon. ¹³ Apan kon moabot na ang Espiritu *Santo* nga mao ang magtutudlo sa kamatuoran, tudloan niya kamo sa tanan nga kamatuoran. Ang iyang itudlo kaninyo dili gikan kaniya, kondili kon unsa ang iyang nadungog mao kana ang iyang isulti kaninyo. Isulti usab niya kaninyo kon unsa ang manghitabo sa umaabot. ¹⁴ Pasidunggan niya ako tungod kay ipasabot niya kaninyo ang akong mga gipanudlo ug gipangbuhat. ¹⁵ Kay ang tanan nga akong gipanudlo iya sa Amahan. Mao kana nga nag-ingon ako nga ang akong mga gipanudlo ipasabot niya kaninyo.”

Ang Kasubo Pulihan ug Kalipay

¹⁶ “Sa dili madugay dili na ninyo ako makita. Apan sa dili usab madugay makita ra ninyo ako pag-usab.” ¹⁷ Pipila sa iyang mga sumusunod ang nagpangutan-anay, “Unsa ba ang buot niyang ipasabot nga sa dili madugay dili na kita makakita kaniya, ug dili usab madugay makita ra nato siya pag-usab? Ug miingon pa siya nga kini mahitabo tungod kay mobalik na siya sa Amahan. ¹⁸ Unsa ba ang iyang buot ipasabot sa ‘dili madugay’? Dili ta masabtan kon unsa ang iyang buot ipasabot.” ¹⁹ Nahibalo si Jesus nga gusto unta nilang mangutana kaniya, busa miingon siya kanila, “Miingon ako nga sa dili madugay dili na ninyo ako makita, apan sa dili usab madugay makita ra ninyo ako pag-usab. Dili ba mao man unta kini ang inyong gusto nga ipangutana kanako? ²⁰ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang *mga tawo sa kalibotan* malipay gayod *sa mahitabo kanako*, apan kamo maghilak sa kaguol. Apan ang inyong mga kaguol mawala ug mapulihan sa kalipay. ²¹ Sama sa babaye nga nagabati tungod kay manganak na siya. Apan kon matawo na gani ang bata, malimot na siya sa kasakit tungod sa iyang kalipay nga natawo na ang iyang anak dinhi sa kalibotan. ²² Kamo sama usab niana. Karon naguol kamo, apan magpakita pa ako pag-usab kaninyo ug labihan gayod unya ang inyong kalipay. Ug wala gayoy bisan kinsa nga makaagaw niana nga kalipay.

²³ “Ug kon moabot na gani kana nga adlaw dili na kinahanglan nga mangutana pa kamo ug bisan unsa kanako. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang Amahan maghatag kaninyo sa bisan unsa nga inyong pangayoon kaniya pinaagi sa akong ngalan.^a ²⁴ Hangtod karon wala pa kamo makapangayo sa bisan unsa kaniya pinaagi sa akong ngalan. Pangayo kamo aron makadawat kamo, ug aron mahimong hingpit ang inyong kalipay.

Gidaog ni Jesus ang Kalibotan

²⁵ Gisulti ko kining mga butanga kaninyo pinaagi sa mga samingay. Apan moabot ang panahon nga dili na ako mogamit ug mga samingay, kondili klaro ko nang isulti kaninyo ang mahitungod sa Amahan. ²⁶ Kon moabot na kana nga adlaw, kamo mismo ang mangayo sa Amahan pinaagi sa akong ngalan. Dili na kinahanglan nga ako pa ang mangayo sa Amahan alang kaninyo. ²⁷ Kay ang Amahan mismo nagahigugma man kaninyo tungod kay nagahigugma kamo kanako, ug nagatuo nga ako gikan sa Dios. ²⁸ Gikan ako sa Amahan ug mianhi ako dinhi sa kalibotan. Apan karon mobiya na ako niining kalibotan ug mobalik sa Amahan.”

²⁹ Miingon dayon ang iyang mga sumusunod, “Karon klaro na ang imong gisulti kay wala ka na mogamit ug mga samingay. ³⁰ Karon sigurado na kami nga nahibalo ka sa tanan, kay bisan wala kami mangutana kanimo nahibalo ka nang daan sa among gihunahuna. Busa nagatuo kami nga ikaw gikan gayod sa Dios.” ³¹ Misulti si Jesus kanila, “Karon nagatuo na ba kamo *kanako*? ³² Apan moabot ang panahon ug karon gani miabot na nga kamo magkatibulaag ug mamauli, ug biyaan ninyo ako nga mag-inusara. Apan bisan biyaan ninyo ako may kauban gihapon ako, tungod kay kauban ko ang Amahan. ³³ Gisulti ko kining

^a 23 sa akong ngalan: *ang buot ipasabot*, tungod kay kamo anaa kanako.

mga butanga kaninyo aron may kalinaw kamo tungod sa inyong pagtuo kanako. Paantuson kamo sa *mga tawo sa kalibotan*, apan ayaw kamo kahadlok tungod kay gidaog ko na ang *gahom sa kalibotan*.”

Chapter 17

Nag-ampo si Jesus Alang sa Iyang mga Sumusunod

¹Human makasulti si Jesus niadto, mihangad siya sa langit ug miingon, “Amahan, miabot na ang panahon. Pasidunggi ang imong Anak aron pasidunggan ka usab sa imong Anak. ²Kay gihatagan mo akog katungod sa paggahom sa tanang tawo, aron mahatagan ko sa kinabuhi nga walay kataposan ang tanan kanila nga imong gihatag kanako. ³Mao kini ang kinabuhi nga walay kataposan: nga ang mga tawo mag-ila kanimo nga mao lamang ang tinuod nga Dios ug mag-ila usab kanako nga imong gipadala. ⁴Gipasidunggan ko ikaw dinhi sa kalibotan tungod kay nahuman ko na ang imong gipabuhat kanako. ⁵Busa karon Amahan, pasidunggi ako diha sa imong presensya. Ihatag kanako ang dungog nga akoa kaniadto sa diha pa ako uban kanimo, sa wala mo pa mugnaa ang kalibotan.

⁶“Gipaila ko ikaw sa mga tawo nga imong gipili dinhi sa kalibotan ug gihatag kanako. Imo sila kaniadto ug gihatag mo sila kanako, ug gituman nila ang imong mga sugo. ⁷Karon nahibaluan na nila nga ang tanan nga imong gihatag kanako naggikan kanimo. ⁸Kon unsa ang imong gitudlo kanako mao usab ang akong gitudlo kanila, ug kini gidawat nila. Ug nahibaluan nila nga ako tinuod gayod nga naggikan kanimo. Ug nagatuo sila nga ikaw ang nagpadala kanako.

⁹“Nagaampo ako alang kanila. Kini nga pag-ampo dili alang *sa mga tawo sa kalibotan*, kondili alang sa mga tawo nga imong gihatag kanako, tungod kay sila imo man. ¹⁰Ang tanan nga akoa, imo, ug ang tanan nga imo, akoa usab. Ug gipasidunggan nila ako. ¹¹Karon mobalik na ako diha kanimo ug dili na ako magpuyo niini nga kalibotan. Apan sila magpabilin pa dinhi. O balaan nga Amahan, pinaagi sa imong gahom nga imong gihatag kanako bantayi kini nga mga tawo aron silang tanan mahiusa sama nga ikaw ug ako usa lang. ¹²Sa akong pagpakig-uban kanila gibantayan ko sila pinaagi sa imong gahom nga gihatag mo kanako. Gibantayan ko sila, ug wala gayoy nawala kanila, gawas lang sa tawo nga gitakda na nga mawala, aron matuman ang Kasulatan. ¹³Karon mobalik na ako diha kanimo. Kining mga butanga ginasulti ko nang daan *kanila* samtang ania pa ako sa kalibotan aron malipay gayod sila sama kanako. ¹⁴Gitudlo ko kanila ang imong gipatudlo kanako. Gikasilagan sila sa *mga tawo sa kalibotan*, kay dili na sila iya sa kalibotan, sama usab kanako nga dili iya sa kalibotan. ¹⁵Dili ako mag-ampo nga kuhaon mo na sila dinhi sa kalibotan, kondili panalipdan mo sila batok kang Satanas. ¹⁶Dili sila iya sa kalibotan, ingon nga ako dili usab iya sa kalibotan. ¹⁷Igahin sila aron mahimong imo pinaagi sa kamatuoran; ang imong pulong mao ang kamatuoran. ¹⁸Ingon nga gipadala mo ako dinhi sa kalibotan, gipadala ko usab sila sa pagtudlo sa *mga tawo dinhi sa kalibotan*. ¹⁹Tungod kanila ginahalad ko kanimo ang akong kaugalingon, aron mahimong imo usab sila pinaagi sa kamatuoran.

²⁰Dili lang alang niining mga tawo nga nagatuo kanako ang akong ginaampo, kondili apil usab ang mga tawo nga magtuo kanako sa kaulahian pinaagi sa mga pagpanudlo sa mga nagatuo kanako.

²¹Nagaampo ako kanimo nga silang tanan mahiusa, sama nga ikaw ug ako usa lang. Ug ingon nga ikaw, Amahan, ania kanako ug ako anaa kanimo, hinaut nga ania usab sila kanato, aron nga ang *mga tawo sa kalibotan* motuo nga ikaw ang nagpadala kanako. ²²Gihatagan ko silag kadunggan nga sama usab sa gihatag mo kanako, aron mahiusa sila sama usab kanato nga usa lang. ²³Ako anaa kanila ug ikaw ania kanako, aron nga mahiusa gayod sila, ug sa ingon niini nga paagi masayran sa *mga tawo sa kalibotan* nga ikaw mao ang nagpadala kanako. Ug masayran usab nila nga gimahal mo ang mga tumutuo sama sa imong pagmahal kanako.

²⁴“Amahan, buot ko nga kining mga tawo nga imong gihatag kanako makauban ko, aron makita usab nila ang akong gahom, ang gahom nga imong gihatag kanako, tungod kay gimahal mo ako bisan sa wala pa

mamugna ang kalibotan.²⁵ Matarong nga Amahan, ang *mga tawo sa* kalibotan wala makaila kanimo. Apan ako nakaila kanimo, ug sila nga akong mga kauban nasayod nga ikaw mao ang nagpadala kanako.²⁶ Gipaila ko ikaw kanila, ug ipaila ko pa gayod ikaw, aron ang imong paghigugma kanako maanaa kanila, ug ako usab maanaa kanila.”

Chapter 18

Ang Pagdakop kang Jesus

(Mt. 26:47-56; Mc. 14:43-52; Lu. 22:47-53)

¹ Pagkahuman ug ampo ni Jesus, milakaw dayon siya kauban sa iyang mga sumusunod ug mitabok sila sa Sapa sa Kedron. Nangadto sila sa lugar nga gitamnan ug mga kahoy *nga olibo*.² Si Judas, nga nagluib kaniya, nakatultol niining lugara, kay didto kanunay nagatigom si Jesus ug ang iyang mga sumusunod.³ Busa miadto didto si Judas dala ang mga sundalo nga Romanhon apil ang mga guwardya sa templo nga gisugo sa mga kadagkoan sa mga pari ug sa mga Pariseo. May dala sila nga mga sulo, ug mga parol, ug mga armas.⁴ Nahibalo si Jesus sa tanan nga mahitabo kaniya, busa gisugat niya sila ug nangutana, “Kinsa ba ang inyong gipangita?”⁵ Mitubag sila, “Si Jesus nga taga-Nazaret.” Miingon si Jesus kanila, “Ako si Jesus.”

Si Judas, nga nagluib kaniya, didto usab nagtindog kauban sa mga tawo nga nangita kang Jesus.⁶ Pag-ingon ni Jesus nga siya mao ang ilang gipangita, misibog sila ug nangatumba sa yuta.⁷ Gipangutana sila pag-usab ni Jesus kon kinsa gayod ang ilang gipangita. Miingon sila pag-usab, “Si Jesus nga taga-Nazaret.”⁸ Miingon si Jesus kanila, “Dili ba giingnan ko na man kamo nga ako si Jesus? Busa kon ako gayod ang inyong gipangita, pasagdi lang ninyo nga mamiya kining akong mga kauban.”⁹ (Gisulti kini niya aron matuman ang iyang giingon sa Amahan, “Wala gayoy mawala bisan usa sa imong gihatag kanako.”)¹⁰ Karon, kini si Simon Pedro may dalang espada. Giibot niya kini ug gitigbas ang sulugoon sa pangulong pari, ug naputol ang tuong dalunggan niini. Ang ngalan niining sulugoon mao si Malco.¹¹ Miingon si Jesus kang Pedro, “Ibalik sa sakoban ang imong espada. Nagahunahuna ka ba nga dili ko pagaantuson ang mga ipaantos sa Amahan kanako?”

Gidala si Jesus Ngadto kang Annas

¹² Gidakop si Jesus sa mga sundalo nga Romanhon nga gipangulohan sa ilang komander, ug kauban usab sa mga guwardya nga mga Judio. Gigapos nila siya¹³ ug gidala una ngadto kang Annas nga ugangan ni Caifas. Kini si Caifas mao ang pangulong pari niadtong tuiga.¹⁴ Siya usab ang miingon sa *kauban niya nga mga kadagkoan sa* mga Judio nga mas maayo nga usa lang ka tawo ang mamatay alang sa ilang nasod.

Gilimod ni Pedro si Jesus

(Mt. 26:69,70; Mc. 14:55-64; Lu. 22:66-71)

¹⁵ Si Simon Pedro ug ang usa pa ka sumusunod misunod kang Jesus. Kini nga sumusunod nailhan sa pangulong pari, busa nakasulod siya sa tugkaran niini uban ni Jesus.¹⁶ Apan si Pedro nahibilin didto sa gawas duol sa pultahan. Unya, kadtong sumusunod nga nailhan sa pangulong pari mibalik paggawas ug nakigsulti sa babaye nga nagabantay didto sa pultahan, ug gipasulod niini si Pedro.¹⁷ Miingon ang babaye kang Pedro, “Dili ba usa man usab ikaw sa mga sumusunod nianang tawhana?” Mitubag si Pedro, “Dili uy!”

¹⁸ Tugnaw kadto nga gabii, busa naghaling ug kalayo ang mga sulugoon ug ang mga guwardya, ug nagtindog sila sa palibot sa kalayo aron mainit-initan. Nagtindog usab si Pedro didto ug nagpainit-init.

Gisukitsukit si Jesus sa Pangulong Pari
(Mt. 26:59-66; Mc. 14:55-64; Lu. 22:66-71)

¹⁹Unya, gipangutana si Jesus sa pangulong pari mahitungod sa iyang mga sumusunod ug sa iyang mga gipanudlo. ²⁰Mitubag si Jesus, “Dili tago ang akong pagpanudlo sa mga tawo. Kay ako nanudlo diha gayod sa mga simbahan ug sa templo diin nagatigom ang tanan nga mga Judio. Wala akoy gitudlo sa tago.

²¹Nganong ako man ang inyong pangutan-on? Pangutan-a ninyo ang mga tawo nga nakadungog kanako, kay nahibalo sila kon unsa ang akong gipanudlo kanila.” ²²Gisagpa siya sa usa sa mga guwardya nga nagatindog duol kaniya ug giingnan, “Ingon ba niana ang pagtubag mo sa pangulong pari?” ²³Mitubag si Jesus kaniya, “Kon ang tubag ko daotan, ipadayag kon asa niadto ang daotan. Apan kon husto ang akong gitubag, nganong gisagpa mo man ako?”

²⁴Unya, si Jesus nga ginapos pa gipadala dayon ni Anas kang Caifas nga mao ang pangulong pari niadtong higayona.

Gilimod Pag-usab ni Pedro si Jesus
(Mt. 26:71-75; Mc. 14:69-72; Lu. 22:58-62)

²⁵Samtang nagtindog pa si Pedro nga nagpainit-init duol sa kalayo, gipangutana siya sa mga tawo, “Dili ba usa man usab ikaw sa mga sumusunod nianang tawhana?” Milimod na usab si Pedro ug miingon “Dili uy!” ²⁶Unya, ang usa didto sa mga sulugoon sa pangulong pari paryente sa tawo kansang dalunggan gitigbas ni Pedro. Miingon siya, “Dili ba ikaw man kadtong nakita ko nga kauban nianang tawhana didto sa lugar nga gitamnan sa mga kahoy nga *olibo*?” ²⁷Apan milimod na usab si Pedro. Ug unya mituktugaok dayon ang manok.

Gidala si Jesus kang Pilato

²⁸Gikan kang Caifas gidala nila si Jesus didto sa palasyo sa gobernador. Sayo kadto sa buntag. Wala mosulod ang mga Judio sa palasyo tungod kay sumala sa ilang mga tulumanon, nga kon mosulod sila sa balay sa dili Judio, dili na sila tugotan nga mokaon sa panihapon nga alang sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel. ²⁹Busa si Pilato mao ang migawas didto kanila ug nangutana kon unsa ang ilang sumbong batok kang Jesus. ³⁰Mitubag sila, “Kon wala siyay nahimong daotan wala unta namo siya dad-a dinhi kanimo.” ³¹Miingon si Pilato kanila, “Dad-a ninyo siya ug kamo ang mohukom kaniya sumala sa inyong kasugoan.” Mitubag ang mga Judio, “Apan wala kami tugoti nga maghukom ug kamatayon sa tawo.” ³²(Nahitabo kini aron matuman ang giingon ni Jesus kon unsa ang matang sa kamatayon nga iyang pagaagian.) ³³Busa misulod pagbalik si Pilato ug gitawag si Jesus ug gipangutana, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?” ³⁴Mitubag si Jesus, “Imo ba gayod kana nga pangutana, o gisultihan ka lang sa uban mahitungod kanako?” ³⁵Miingon si Pilato, “Unsay tan-aw mo kanako, Judio? Ang imong mga katagilungsod ug ang mga kadagkoan sa mga pari mao ang nagdala kanimo dinhi kanako. Unsa ba gayod ang nabuhat mo?” ³⁶Gitubag siya ni Jesus, “Ang akong gingharian wala dinhi niining kalibotan. Kon ang akong gingharian dinhi pa niining kalibotan, nakig-away unta ang akong mga sumusunod aron dili ako madakop sa mga Judio. Apan sa pagkatinuod, ang akong gingharian wala dinhi niining kalibotan.” ³⁷Busa miingon si Pilato kaniya, “Kon mao, hari ka diay!” Gitubag siya ni Jesus, “Husto ang imong giingon nga ako hari. Ug ang hinungdan nga mianhi ako dinhi sa kalibotan ug nagpakatawo, aron nga isulti ko sa mga tawo ang kamatuoran. Ug ang tanan nga gustong masayod sa kamatuoran nagapaminaw kanako.” ³⁸Nangutana dayon si Pilato, “Unsa ba ang kamatuoran?”

Gihukman si Jesus nga Patyon
(Mt. 27:15-31; Mc. 15:6-20; Lu. 23:13-25)

Pagkahuman ug sulti niadtong ni Pilato, migawas siya pag-usab didto sa mga Judio ug miingon kanila, “Wala akoy nakita nga sala niining tawhana. ³⁹Dili ba nabatasan man ninyo nga sa matag Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel nagahangyo kamo kanako ug usa ka piniriso nga akong buhian? Busa gusto ba ninyo

nga buhian ko ang Hari sa mga Judio?”⁴⁰ Nanginggit ang mga tawo, “Dili siya, kondili si Barrabas!” (Kini si Barrabas usa ka tulisan.)

Chapter 19

¹ Busa gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipalatos niya siya. ² Pagkahuman nagbuhat ang mga sundalo ug korona nga tunokon, ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. Gisul-oban usab nila siya ug kapa nga pulahon, ³ ug nagtagsa-tagsa silag duol kaniya nga nagaingon, “Mabuhi ang Hari sa mga Judio,” dayon ug sagpa.

⁴ Migawas pag-usab si Pilato didto sa mga tawo ug miingon, “Tan-awa, pagawason ko siya pag-usab dinhi kaninyo aron ipakita kaninyo nga wala gayod akoy nakita nga sala kaniya.” ⁵ Busa migawas si Jesus nga may korona nga tunokon ug nagkapag pulahon. Miingon dayon si Pilato kanila, “Tan-awa ninyo siya!”

⁶ Pagkakita kaniya sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga guwardya, naninggit sila, “Ilansang siya sa krus! Ilansang siya sa krus!” Miingon si Pilato kanila, “Bahala na kamo, kuhaa ninyo siya ug kamoy lansang kaniya sa krus, kay alang kanako wala gayod akoy nakitang sala kaniya.” ⁷ Mitubag ang mga Judio, “May kasugoan kami, ug sumala sa among kasugoan, kini nga tawo angayan nga patyon, kay nagaingon siya nga Anak kuno siya sa Dios.”

⁸ Pagkadungog niadto ni Pilato, misamot ang iyang kahadlok. ⁹ Busa gidala niya pag-usab si Jesus sa sulod sa palasyo ug gipangutana kon taga-asa gayod siya. Apan wala motubag si Jesus. ¹⁰ Busa miingon si Pilato kaniya, “Nganong dili ka man motubag kanako? Wala ka ba masayod nga may gahom ako nga buhian ka o ipalansang sa krus?” ¹¹ Gitubag siya ni Jesus, “Mahimo mo lang kana kanako tungod kay gihatag sa Dios kanimo kanang gahom. Busa mas dako ug sala ang tawo nga nagtugyan kanako diha kanimo.” ¹² Pagkadungog niadto ni Pilato nangita pa gayod siyag paagi nga buhian si Jesus. Apan naninggit ang mga Judio, “Kon buhian mo siya, dili ikaw higala sa Emperador. Kay si bisan kinsa nga magpakahari kaaway sa Emperador.” ¹³ Pagkadungog niadto ni Pilato, gidala niya si Jesus sa gawas ug milingkod siya sa lingkoranan diin siya maghukom, didto sa gitawag nga, “Ang Plataporma nga Bato,” (nga kon sa Hebreo *nga pinulongan* gitawag nga “Gabbata.”)

¹⁴ Mga alas dose gayod kadto sa udto ug bisperas^a sa Pagsaulog sa Paglabay sa Anghel. Miingon si Pilato sa mga Judio, “Ania na ang inyong hari.” ¹⁵ Nanginggit dayon sila, “Patya siya! Patya siya! Ilansang siya sa krus!” Busa nangutana si Pilato kanila, “Gusto ba ninyo nga ipalansang ko sa krus ang inyong hari?” Mitubag ang mga kadagkoan sa mga pari, “Wala na kami lain pa nga hari kondili ang Emperador lang!” ¹⁶ Busa gitugyan ni Pilato kanila si Jesus aron ilansang sa krus.

Gilansang si Jesus sa Krus
(Mt. 27:32-44; Mc. 15:21-32; Lu. 23:26-43)

Busa gidala si Jesus sa mga sundalo ¹⁷ ug migawas sila sa siyudad. Gipapas-an nila kang Jesus ang iyang krus paingon sa lugar nga gitawag “Lugar sa Bagolbagol,”^b (kon sa Hebreo *nga pinulongan* gitawag nga “Golgota.”) ¹⁸ Didto ila siyang gilansang sa krus. May duha usab ka tawo nga ilang gilansang dungan kaniya, ang usa diha sa iyang wala ug ang usa diha sa iyang tuo. ¹⁹ Nagpasulat si Pilato ug usa ka karatula ug gipabutang niya kini sa krus ni Jesus. Mao kini ang gisulat: “Si Jesus nga taga-Nazaret, ang Hari sa mga Judio.” ²⁰ Gisulat kini sa mga pinulongan nga Hebreo, Latin ug Griego. Ug daghan nga mga Judio ang nakabasa niini, tungod kay ang lugar diin gilansang si Jesus duol lang sa siyudad. ²¹ Miingon ang mga kadagkoan sa mga pari sa mga Judio kang Pilato, “Unta dili ‘Ang Hari sa mga Judio’ ang imong gipasulat, kondili, ‘Kini nga tawo nagaingon nga siya kuno mao ang Hari sa mga Judio.’” ²² Mitubag si Pilato, “Kon unsa ang akong gipasulat dili na ninyo usbon.”

^a 14 bisperas: sa uban nga Binisaya, disperas.

^b 17 Lugar sa Bagolbagol: *posible lugar nga morag bagolbagol o posible tungod kay daghan ang gipamatay diha.*

²³ Sa dihang nalansang na sa mga sundalo si Jesus sa krus, gikuha nila ang iyang bisti ug gibahin sa upat ka bahin, matag sundalo adunay usa ka bahin. Gikuha usab nila ang iyang pang-ilalom nga bisti nga walay tinahian ang pagkabuhat. ²⁴ Nag-ingnanay ang mga sundalo sa usag usa, “Dili lang nato kini bahin-bahinon, kondili ripahan nato kon kinsa ang makaangkon niini.” Kini nahitabo aron matuman ang ginaingon sa Kasulatan:

“Gibahin-bahin nila ang akong bisti
ug giripahan nila ang akong pang-ilalom nga bisti.”

Ug mao gayod kini ang gihimo sa mga sundalo.

²⁵ Didto duol sa krus ni Jesus nagtindog ang iyang inahan, ang igsoon sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Cleopas, ug si Maria nga taga-Magdala. ²⁶ Pagkakita ni Jesus sa iyang inahan ug sa iyang pinanggang sumusunod nga nagtindog didto, miingon siya sa iyang inahan, “Ania ang imong anak.” ²⁷ Miingon usab siya sa iyang sumusunod, “Ania ang imong inahan.” Ug sukad niadto, ang inahan ni Jesus didto na nagpuyo sa balay niadtong sumusunod.

Ang Pagkamatay ni Jesus
(Mt. 27:45-56; Mc. 15:33-41; Lu. 23:44-49)

²⁸ Nahibalo si Jesus nga human na ang tanan, ug aron matuman ang Kasulatan miingon siya, “Gihaw ako.” ²⁹ May usa didto ka sudlanan nga puno sa aslom nga bino. Busa gituslob sa mga sundalo ang espongha sa bino ug gitaod dayon nila kini sa usa ka sanga sa isopo ug gipaduol sa baba ni Jesus. ³⁰ Sa dihang nasupsop na niya kini, miingon siya, “Natapos na!” Unya midungo siya ug nabugto ang iyang gininhawa.

Gidunggab ang Kilid ni Jesus

³¹ Bisperas kadto sa kasaulogan. Ug dili gusto sa mga Judio nga ang mga patay nga lawas sa mga tawo nga gilansang sa krus magpabilin didto sa krus tungod kay ang sunod nga adlaw, Adlaw nga Igpapahulay. Ug importante gayod kini nga adlaw alang sa mga Judio, kay natunong sa kasaulogan. Busa gihangyo nila kang Pilato nga kon mahimo pamalion ang mga bitiiis^a sa mga tawo nga gilansang sa krus aron dali silang mangamatay, ug aron makuha dayon ang ilang mga patayng lawas. ³² Busa miadto didto ang mga sundalo ug gipamali nila ang mga bitiiis sa duha ka tawo nga gilansang uban ni Jesus. ³³ Apan pag-abot nila kang Jesus, nakita nila nga patay na siya, busa wala na lang nila balia ang iyang mga bitiiis. ³⁴ Apan ang gihimo sa usa sa mga sundalo, gidunggab niya ang kilid ni Jesus sa bangkaw ug dihadiha miagas ang dugo ug tubig. ³⁵ Tinuod kini nga mga panghitabo tungod kay nakita ko gayod. Busa nahibalo ako nga kining akong gisulat tinuod, ug gisulat ko kini aron motuo usab kamo.^b ³⁶ Kini nahitabo aron matuman ang nahisulat sa Kasulatan nga nagaingon, “Wala gayoy bisan usa ka bukog nga mabali kaniya.” ³⁷ Ug may nahisulat pa gayod sa Kasulatan nga nagaingon, “Tan-awon nila ang tawo nga ilang gidunggab.”

Ang Paglubong kang Jesus
(Mt. 27:57-61; Mc. 15:42-47; Lu. 23:50-56)

³⁸ Human niadto, miadto si Jose nga taga-Arimatea kang Pilato ug nananghid nga kon mahimo tugotan siya nga kuhaon ang patay nga lawas ni Jesus didto sa krus. (Kini si Jose usa sa mga sumusunod ni Jesus, apan sa tago lang kay nahadlok siya sa mga *kadagkoan sa mga Judio*.) Gitugotan siya ni Pilato, busa gikuha niya ang patay nga lawas ni Jesus. ³⁹ Miuban usab kaniya si Nicodemo. (Kini si Nicodemo mao kadtong miadto kang Jesus usa niana ka gabii.) May dala siyang pahumot nga sinagol nga mira ug aloe nga

^a 31 bitiiis: sa uban nga *Binisaya*, batiis.

^b 35 sa *literal*: Ug ang nakakita niini nagpamatuod, ug ang iyang pagmatuod tinuod, ug nasayod siya nga nagasulti siyang tinuod, aron motuo usab kamo. *Nagatuo ang kadaghanan sa mga eksperto sa Biblia nga si Juan ang nagsulat niini nga libro ug ang iyang kaugalingon mao ang iyang gitumong niini nga bersikulo.*

mga 35 ka kilo. ⁴⁰ Gikuha nila ang patay nga lawas ni Jesus ug ila kining gibuliburan ug mga panaptong puti nga gibutangag pahumot. Kay mao kini ang nabatasan sa mga Judio kon maglubong ug patay. ⁴¹ Didto sa gilansangan kang Jesus, may usa ka lugar nga gitamnan ug mga kahoy *nga olibo*, ug didto may usa ka bag-o nga lubnganan nga gibangag sa bakilid^a nga wala pa gayod malubngi. ⁴² Ug tungod kay bisperas na sa kasaulogan sa mga Judio, ug tungod kay duol ra man kadto nga lubnganan, didto na lang nila gilubong si Jesus.

Chapter 20

Ang Pagkabanhaw ni Jesus
(Mt. 28:1-8; Mc. 16:1-8; Lu. 24:1-12)

¹ Sayo sa adlawng Domingo, ngitngit pa, miadto si Maria nga taga-Magdala didto sa lubnganan. Pag-abot niya didto, nakita niya nga ang gisamong nga bato wala na didto sa baba sa lubnganan. ² Busa midagan siya paingon kang Simon Pedro ug sa sumusunod nga gimahal ni Jesus. Pag-abot niya didto kanila miingon siya, “Gikuha nila sa lubnganan ang Ginoo, ug wala kami masayod kon asa nila siya gibutang!” ³ Busa miadto si Pedro ug kadtong sumusunod didto sa lubnganan. ⁴ Nanagan silang duha, apan mas kusog modagan ang usa kay kang Pedro. Busa una siya nga nakaabot sa lubnganan. ⁵ Pag-abot niya didto miduko siya ug milili, ug nakita niya ang mga panaptong puti, apan wala siya mosulod. ⁶ Pagkataudtaod miabot usab si Simon Pedro, apan milahos siyag sulod sa lubnganan. Nakita niya ang mga panapton ⁷ ug ang panyo nga giputos sa ulo ni Jesus. Napilo na ang panyo sa usa ka lugar nga nalain sa mga panapton. ^{8,9} Misulod usab dayon ang sumusunod nga unang miabot, ug nakita usab niya ang mga butang sa sulod. Bisan wala pa sila makasabot sa ginaingon sa Kasulatan nga kinahanglan mabanhaw si Jesus, nagtuo siya *nga nabanhaw si Jesus*. ¹⁰ Ug mipauli dayon ang duha ka sumusunod.

Nagpakita si Jesus kang Maria nga taga-Magdala
(Mt. 28:9,10; Mc. 16:9-11)

¹¹ Si Maria nagatindog pa didto sa gawas sa lubnganan nga nagahilak. Samtang naghilak siya, miduko siya ug milili sa sulod sa lubnganan. ¹² Nakita niya nga may duha ka anghel didto sa sulod nga nagbisti ug puti. Didto sila nanglingkod sa gibutangan sa patay nga lawas ni Jesus. Ang usa dapit sa may ulohan ug ang usa dapit sa may tiilan. ¹³ Gipangutana sa mga anghel si Maria, “Nganong nagahilak ka?” Mitubag si Maria, “Tungod kay may nagkuha sa patay nga lawas sa akong Ginoo ug wala ako masayod kon asa nila gibutang!” ¹⁴ Pagkahuman niyag sulti niadto, miliso dayon siya ug nakita niya si Jesus nga nagatindog, apan wala niya mailhi nga si Jesus diay kadto. ¹⁵ Nangutana si Jesus kaniya, “Nganong nagahilak ka? Kinsa ba ang imong gipangita?” Abi ni Maria nga ang tig-atiman kadto sa mga tanom didto. Busa miingon siya, “Kon ikaw ang nagkuha kaniya, sultihi ako kon asa mo siya gibutang, kay kuhaon ko siya.” ¹⁶ Miingon si Jesus kaniya, “Maria!” Miatubang si Maria kang Jesus, ug miingon sa Hebreo *nga pinulongan*, “Rabboni!” (nga ang buot ipasabot, “Magtutudlo.”) ¹⁷ Miingon si Jesus kaniya, “Ayaw pagkupot kanako, kay wala pa ako makakayab ngadto sa Amahan. Ang imong buhaton, adtoa hinuon ang akong mga igsoon ug sultihi sila nga mokayab na ako ngadto sa akong Amahan ug Amahan usab ninyo, sa akong Dios ug Dios usab ninyo.” ¹⁸ Busa miadto si Maria nga taga-Magdala sa mga sumusunod *ni Jesus* ug gisultihan niya sila nga nakita niya ang Ginoo, ug gisulti niya kanila ang gitugon ni Jesus.

Nagpakita si Jesus sa Iyang mga Sumusunod
(Mt. 28:16-20; Mc. 16:14-18; Lu. 24:36-44)

¹⁹ Sa dihang kilomkilom na niadtong Domingoha, nagtigom sa usa ka balay ang mga sumusunod. Ug tungod sa ilang kahadlok sa *kadagkoan sa mga Judio*, gitrangkahan nila ang mga pultahan sa balay nga ilang tigomanan. Miabot si Jesus ug mitindog didto sa ilang taliwala. Miingon siya, “Ang kalinaw maanaa

^a 41 lubnganan nga gibangag sa bakilid: sa *English*, tomb.

kaninyo.”²⁰ Pagkahuman niyag sulti niini, iyang gipakita kanila ang mga samad sa iyang mga kamot ug sa iyang kilid. Ug nalipay gayod ang mga sumusunod sa dihang nakita nila ang Ginoo.²¹ Ug miingon pag-usab si Jesus kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo. Ingon nga ang Amahan nagpadala kanako, ako magapadala usab kaninyo.”²² Gihuypan dayon niya sila ug miingon, “Dawata ninyo ang Espiritu Santo.²³ Kon pasayloon ninyo si bisan kinsa sa ilang mga sala, gipasaylo na sila *sa Dios*. Apan kon dili ninyo pasayloon, wala sila pasayloa *sa Dios*.”

Nagduhaduha si Tomas

²⁴ Si Tomas nga gitawag nga Kaluha, nga usa usab sa dose *ka mga apostoles*, wala didto sa pag-abot ni Jesus.²⁵ Busa gisultihan siya sa iyang kauban nga mga sumusunod nga nakita nila ang Ginoo. Apan miingon si Tomas kanila, “Gawas kon makita ko ang agi sa lansang sa iyang mga kamot, ug masulod ko ang akong tudlo sa iyang mga samad, ug masulod ko ang akong kamot sa samad sa iyang kilid, dili gayod ako motuo.”

²⁶ Paglabay sa usa ka semana, nagtigom pag-usab ang mga sumusunod ni Jesus sa balay nga ilang tigomanan, ug kauban na nila si Tomas. Gitrangahan nila ang mga pultahan sa balay, apan misulod na usab si Jesus ug mitindog didto sa ilang taliwala. Miingon siya kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”²⁷ Dayon miingon siya kang Tomas, “Tomas, dali, tan-awa ang akong mga kamot ug isulod ang imong tudlo sa akong mga samad. Isulod usab ang imong kamot sa samad sa akong kilid. Ayaw na pagduhaduha, tuo na hinuon.”²⁸ Miingon si Tomas kang Jesus, “Ginoo ko ug Dios ko!”²⁹ Miingon dayon si Jesus kaniya, “Motuo ka na ba karon kay nakita mo na ako? Bulahan ang mga tawo nga nagatuo kanako bisan wala nila ako makita.”

Ang Katuyoan Niini nga Libro

³⁰ Daghan pa gayod nga mga milagro ang gipangbuhat ni Jesus nga nasaksihan mismo sa iyang mga sumusunod nga wala masulat niining libroha.³¹ Apan ang mga nasulat dinhi gisulat aron magtuo kamo nga si Jesus mao ang Cristo, ang Anak sa Dios. Ug kon magtuo kamo kaniya may kinabuhi kamo *nga walay katapusan*.

Chapter 21

Nagpakita si Jesus sa Pito ka mga Sumusunod

¹ Paglabay sa pipila ka adlaw, nagpakita pag-usab si Jesus sa iyang mga sumusunod didto sa daplin sa Linaw sa Tiberias. Mao kini ang nahitabo: ² Nagpundok sila si Simon Pedro, si Tomas nga gitawag nga Kaluha, si Natanael nga taga-Cana *nga sakop* sa Galilea, ang mga anak ni Zebedeo, ug may duha pa gayod ka sumusunod ni Jesus.³ Unya, miingon si Simon Pedro sa iyang mga kauban, “Mangisda ako.” Miingon usab sila, “Mouban kami kanimo.” Busa misakay sila sa sakayan ug nagpalawod. Apan niadto nga gabii wala gayod silay nakuha.⁴ Sa dihang mosidlak na ang adlaw, may nakita sila nga nagatindog didto sa baybayon. Apan wala sila masayod nga si Jesus kadto.⁵ Miingon si Jesus kanila, “Mga higala, may nakuha ba kamo?” Mitubag sila, “Wala gayod.”⁶ Miingon siya kanila, “Iitsa ninyo ang inyong laya sa tuo nga dapit sa sakayan, ug may makuha kamo.” Busa giitsa nila *sa tuo nga dapit ang ilang laya*. Pagbira nila dili na nila kini madaog tungod sa kadaghan sa isda nga ilang nakuha.⁷ Unya miingon kang Pedro ang sumusunod nga gimahal ni Jesus, “Ang Ginoo diay kadto!” Pagkadungog niini ni Pedro, gisul-ob niya pagbalik ang iyang bisti nga iyang gihubo ug milukso sa tubig ug milangoy paingon kang Jesus.⁸ Ang uban nga mga sumusunod nga didto sa sakayan nagpabaybay nga nagabira sa laya nga puno sa mga isda, kay ang ilang gilay-on gikan sa baybayon mga 50 na man lang ka dupa.⁹ Sa nakakawas na sila, may nakita silang tinapok nga baga nga may gisugba nga isda ug may pan usab.¹⁰ Miingon dayon si Jesus kanila, “Pagdala kamo dinhi ug pipila ka isda nga inyong nakuha.”¹¹ Busa misaka si Simon Pedro sa sakayan ug gibira niya pabaybay ang laya nga puno sa dagko nga mga isda nga 153 ka buok. Apan bisan pa sa kadaghan sa ilang

nakuha, wala gayod magisi ang laya. ¹² Miingon si Jesus kanila, “Dali kamo ngari aron mamahaw.” Wala gayoy bisan usa sa iyang mga sumusunod nga nangisog sa pagpangutana kon kinsa gayod siya, kay nahibalo sila nga siya mao ang Ginoo. ¹³ Gikuha dayon ni Jesus ang pan ug gipanghatag kanila. Mao usab ang iyang gihimo sa isda. ¹⁴ Ikatulo na kini ka beses nga nagpakita si Jesus sa *iyang* mga sumusunod sukad sa iyang pagkabanhaw.

Si Jesus ug si Pedro

¹⁵ Pagkahuman nilag pamahaw, miingon si Jesus kang Simon Pedro, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa niining imong mga kauban?” Mitubag si Pedro, “Oo, Ginoo, nahibalo ka nga gihigugma ko ikaw.” Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.” ¹⁶ Miingon pag-usab si Jesus kaniya, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?” Mitubag siya pag-usab, “Oo, Ginoo, nahibalo ka nga gihigugma ko ikaw.” Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.” ¹⁷ Sa ikatulong higayon miingon pag-usab si Jesus, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?” Nahiubos si Pedro tungod kay katulo na siya pangutan-a ni Jesus kon gihigugma ba niya siya. Busa miingon si Pedro kaniya, “Ginoo, nahibalo ka sa tanan, ug nahibalo ka nga gihigugma ko ikaw.” Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero. ¹⁸ Sa pagkatinuod, sa batan-on ka pa, ikaw mismo ang nagbakos sa imong kaugalingon ug nakaadto ka bisan asa nga imong gusto. Apan kon tigulang ka na gani, padupahon ka lang ug lain nay mosuot kanimo ug bakos, ug dad-on ka sa lugar nga dili mo gustong adtoan.” ¹⁹ (Gisulti kini ni Jesus aron ipahibalo kanila kon unsang matanga sa kamatayon ang maagian ni Pedro, ug pinaagi niadto nga kamatayon madayeg niya ang Dios.) Ug miingon si Jesus kang Pedro, “Sunod kanako.”

Ang Pinalanggang Sumusunod ni Jesus

²⁰ Paglingi ni Pedro nakita niya nga nagasunod kanila ang pinalanggang sumusunod ni Jesus. (Siya mao kadtong duol gayod kang Jesus niadtong nanihapon sila, ug ang nangutana sa Ginoo kon kinsa ang magluib kaniya.) ²¹ Pagkakita ni Pedro kaniya, miingon siya kang Jesus, “Unsa may mahitabo kaniya Ginoo?” ²² Mitubag si Jesus kaniya, “Kon buot ko nga dili siya mamatay hangtod sa akong pagbalik *dinhi sa kalibotan*, unsay labot mo? Basta ikaw sunod lang kanako.” ²³ Busa mikaylap ang balita ngadto sa mga kaigsoonan diha sa Ginoo nga kadto nga sumusunod dili mamatay. Apan wala mag-ingon si Jesus nga dili siya mamatay, kondili ang iyang giingon, “kon buot ko nga dili siya mamatay hangtod sa akong pagbalik, unsay labot mo?” ²⁴ Siya mao ang sumusunod nga nagapamatuod nga tinuod ang nahisulat dinhi, ug siya mismo ang nagsulat niini. Ug nahibaloan nato nga ang iyang ginasulti tinuod. ²⁵ Daghan pa gayod ang mga gipangbuhat ni Jesus nga kon tagsa-tagsaon ug sulat, tingali ang tibuok kalibotan dili paigo nga kabutangan sa mga libro nga masulat.